

NEP 2020 आधारित पदवी स्तराचा अभ्यासक्रम

B.A. (Bachelor of Arts) : Marathi Language (मराठी भाषा)

Four Years Bachelor of Arts (Honours/Research) Degree Examination Teaching and Examination Scheme
with Credit Distribution Structure From Academic Session 2024-2025

B.A. Semester	Course Type	Subjects मराठी भाषा	Course Code	Teaching Scheme			Examination Scheme					Credits
				Total Hours Per Week			Max. Marks Theory	Max. Marks Activity	Max. Marks CIE	Total Marks	Min. Passing Marks	
				Total Theory	Activity	Total						
I	Major T-1	मराठी आणि व्यावहारिक मराठी भाग-१ (साहित्य रंग भाग-१, सत्र १)	MAR 101	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major T-2	भाषिक कौशल्ये- भाग १ (संदर्भ : व्यावहारिक मराठी ल.रा. नसिराबादकर)	MAR 102	2	-	2	40	-	10	50	20	2
	VSC-1	मुद्रितशोधन : कौशल्य आणि व्यवसाय	VSC 101	1	1	2	20	20	10	50	20	2
	SEC-1	भाषिक-वाङ्मयीन व्यक्ति- मत्त्व विकास भाग १	SEC 101	1	1	2	20	20	10	50	20	2
	IKS-1	विदर्भाची लोकसंस्कृती आणि प्राचीन साहित्य संस्कृती	IKS 101	1	1	2	20	20	10	50	20	2
II	Major T-3	मराठी व व्याव. मराठी भाग-२ (साहित्यरंग- भाग १, सत्र २)	MAR 103	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major T-4	भाषिक कौशल्ये- भाग २ (संदर्भ : व्यावहारिक मराठी ल.रा. नसिराबादकर)	MAR 104	2	-	2	40	-	10	50	20	2
	Minor T-1	भाषिक कौशल्ये भाग २ (व्याव. मराठी नसिराबादकर)	MAR Minor 101	2	-	2	40	-	10	50	20	2

8/1/2024

11/1/24

1/1/24

1/1/24

1/1/24

B.A. Semester	Course Type	Subjects मराठी भाषा	Course Code	Teaching Scheme			Examination Scheme					Credits
				Total Hours Per Week			Max. Marks Theory	Max. Marks Activity	Max. Marks CIE	Total Marks	Min. Passing Marks	
				Total Theory	Activity	Total						
	VSC-2	मुद्रित प्रसारमाध्यमांसाठीची लेखनकौशल्ये	VSC 102	1	1	2	20	20	10	50	20	2
	SEC-2	भाषिक-वाङ्मयीन व्यक्तिमत्त्व विकास भाग २	SEC 102	1	1	2	20	20	10	50	20	2
	AEC-1	मराठी भाषाज्ञान आणि आकलन : भाग १	AEC 101	1	1	2	20	20	10	50	20	2
III	Major T-5	मराठी व व्याव. मराठी भाग-३ (साहित्यरंग-भाग १, सत्र ३)	MAR 105	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major T-6	मराठी व्याकरणाभ्यास-१ (संदर्भ. मो. रा. वाळंबे)	MAR 106	2	-	2	40	-	10	50	20	2
	Minor T-2	मराठी व्याकरणाभ्यास-१ (संदर्भ. मो. रा. वाळंबे)	MAR Minor 102	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	VSC-3	दृकश्राव्य माध्यमांसाठी भाषण भाषण-वाचन कौशल्य-विकास	VSC 103	1	1	2	20	20	10	50	20	2
	AEC-2	मराठी भाषाज्ञान आणि आकलन : भाग २	AEC 102	1	1	2	20	20	10	50	20	2
IV	Major T-7	मराठी व व्याव. मराठी भाग-४ (साहित्यरंग-भाग-२, सत्र ४)	MAR 107	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major T-8	मराठी व्याकरणाभ्यास-२ (संदर्भ. मो. रा. वाळंबे)	MAR 108	2	-	2	40	-	10	50	20	2
	Minor T-3	मराठी वाकरणाभ्यास-२ (संदर्भ. मो. रा. वाळंबे)	MAR Minor 103	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	SEC-3	ग्रंथसंपादन, ग्रंथसिद्धी व ग्रंथप्रकाशन : एक अभ्यास	SEC 103	1	1	2	20	20	10	50	20	2

Dr. S. P. Paranjape
 2/11/24
 11/11/24
 11/11/24

B.A. Semester	Course Type	Subjects मराठी भाषा	Course Code	Teaching Scheme			Examination Scheme					Credits
				Total Hours Per Week			Max. Marks Theory	Max. Marks Activity	Max. Marks CIE	Total Marks	Min. Passing Marks	
				Total Theory	Activity	Total						
V	Major T-9	मराठी व व्याव. मराठी-५ (साहित्यरंग-भाग ३, सत्र ५)	MAR 109	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major T-10	वाङ्मयीन लेखनकौशल्ये-भाग १	MAR 110	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major Elec- tive ME 1	मराठीच्या बोलीभाषा (संपा. अरुण जाखडे)	MAR ME 101	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major Elec- tive ME 2	मराठी भाषा:उगम व विकास भाग १ (कृ.पां. कुळकर्णी)	MAR ME 102	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Minor T-4	वाङ्मयीन लेखनकौशल्ये-भाग १	MAR Minor 104	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	VSC-4	पुस्तक परिचय-परीक्षण- समीक्षा लेखन कौशल्ये	VSC 104	1	1	2	20	20	10	50	20	2
VI	Major T-11	मराठी व व्याव. मराठी-६ (साहित्यरंग-भाग ३, सत्र ६)	MAR 111	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major T-12	वाङ्मयीन लेखन कौशल्ये-भाग २	MAR 112	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major Elec- tive ME 1	वऱ्हाडी बोली आणि साहित्य	MAR ME 101	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major Elec- tive ME 2	मराठी भाषा : उगम व विकास भाग २	MAR ME 102	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Minor T-5	वाङ्मयीन लेखन कौशल्ये-भाग २	MAR Minor 105	4	-	4	80	-	20	100	40	4

11/1/2024

B.A. Semester	Course Type	Subjects मराठी भाषा	Course Code	Teaching Scheme			Examination Scheme					Credits
				Total Hours Per Week			Max. Marks Theory	Max. Marks Activity	Max. Marks CIE	Total Marks	Min. Passing Marks	
				Total Theory	Activity	Total						
VII (Honours Degree मानद पदवी)	Major T-13	भाषांतर आणि अनुवाद भाग-१	MAR 113	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major T-14	मराठी शब्दज्ञान (संदर्भ शब्दरत्न)	MAR 114	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major T-15	अलंकारशास्त्र : एक अभ्यास	MAR 115	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major Elec- tive ME 1	झाडीबोलीचा अभ्यास	MAR ME 101	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major Elec- tive ME 2	मराठी भाषेचे अध्यापन : भाग १	MAR ME 102	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Minor R.M.	Research Methodo- logy संशोधन पद्धती	MAR R.M.	4	-	4	80	-	20	100	40	4
VIII (Honours Degree मानद पदवी)	Major T-16	भाषांतर आणि अनुवाद : भाग २	MAR 116	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major T-17	प्रसारमाध्यमे आणि मराठी	MAR 117	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major T-18	छंदशास्त्र : एक अभ्यास	MAR 118	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major Elec- tive ME1	संस्कृत आणि मराठी : अनुबंध	MAR ME 101	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major Elec- tive ME2	मराठी भाषेचे अध्यापन : भाग २	MAR ME 102	4	-	4	80	-	20	100	40	4

Shirval
2022-23

Prabha

4
वाराणसी

11/5/23
Shirval
2022-23

B.A. Semester	Course Type	Subjects मराठी भाषा	Course Code	Teaching Scheme Total Hours Per Week			Examination Scheme					Credits
				Total Theory	Activity	Total	Max. Marks Theory	Max. Marks Activity	Max. Marks CIE	Total Marks	Min. Passing Marks	
VII (Research Degree संशोधन पदवी)	Major-13	देवनागरी लिपीचा अभ्यास भाग १	MAR 113	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major-14	मराठीचे उच्चारशास्त्र	MAR 114	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major Elec- tive ME 1	नागपुरी बोलीचा अभ्यास	MAR ME 101	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major Elec- tive ME 2	आंतरजाल आणि विविध समाजमाध्यमे	MAR ME 102	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Minor R.M.	Research Methodology संशोधन पद्धती	R.M.	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	R. P.	Research Project R.P.-1 शोध प्रकल्प-1	-	-	4	4	-	50	50	100	50	4
VIII (Research Degree संशोधन पदवी)	Major 15	देवनागरी लिपीचा अभ्यास भाग २	MAR 115	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major 16	चित्रपट व मालिका : लेखन कौशल्ये	MAR 116	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major Elec- tive ME 1	मंचीय निवेदनाची लेखन-भाषण वाचन कौशल्ये	MAR ME 101	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	Major Elec- tive ME 2	डबींगकला (पार्श्व-संवादांतर) : कलातंत्राचा अभ्यास	MAR ME 102	4	-	4	80	-	20	100	40	4
	R. P.	Research Project -2 शोध प्रकल्प-2	-	-	8	8	-	100	100	200	100	8

11/5/24

शिवम

NEP 2020 आधारित पदवी अभ्यासक्रम
B.A. Marathi Language (मराठी भाषा)
Four Years Bachelor of Arts (Honours/Research) Degree Examination
Teaching and Examination Scheme with Credit Distribution Structure
From Academic Session 2024-2025

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : 1 / सत्र : I
Title of the Course : मराठी आणि व्यावहारिक मराठी भाग 1 (साहित्यरंग भाग-1, सत्र 1)
Course Code : MAR 101
Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 मराठी भाषेच्या समृद्धीची जाणीव करून देणे.	1
CO 2 भाषेच्या व साहित्याच्या अभ्यासाद्वारे भारतीय संस्कृती आणि इतिहासाची ओळख करून देणे.	2
CO 3 विविध साहित्यप्रकारांची ओळख करून देणे.	3
CO 4 विद्यार्थ्यांची भाषिक कौशल्ये विकसित करणे व त्यांना रोजगाराभिमुख बनविणे.	4
CO 5 भाषेचे तसेच साहित्याचे आकलन आणि जीवनव्यवहारात उपयोजन करण्यास प्रवृत्त करणे.	5
CO 6 नैतिक मूल्ये रूजविणे.	6

घटक मराठी आणि व्यावहारिक मराठी भाग 1 (साहित्यरंग भाग-1, सत्र 1) तासिका

1. गद्य विभाग : 15
  1. पाखाला बाळक पांगुरवणें - म्हाइंभट, 2. शिक्षण - जोतीराव फुले
  3. तरुणांनो! निर्भय बना, शूर बना- स्वामी विवेकानंद
  4. नववर्षाच्या उदयाचलावर उद्योगाचे ध्वजारोपण - राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज.
  5. कोकराची कथा - अरविंद गोखले
2. पद्य विभाग 15
  1. माय मराठी - मुकुंदराज, 2. ज्ञानेश्वरांचे अभंग - संत ज्ञानेश्वर,
  3. दवाचे थेंब - केशवसुत 4. भंगु दे काठिन्य माझे - बा. सी. मर्ढेकर,
  5. चार शब्द - नारायण सुर्वे
3. व्यावहारिक मराठी : 15
  1. व्यावहारिक मराठी : स्वरूप आणि भूमिका 2. भाषिक संवादव्यवहाराची मूलतत्त्वे
4. भाषिक कौशल्याधारित अभ्यासघटक : 15
  1. वाक्प्रचार - म्हणी संग्रह करणे, 2. शब्दसंग्रह वाढविणे, सुविचार संग्रह करणे,
  3. प्रत्यक्ष संवाद, 4. विविध संस्था, ग्रंथालयांना भेट देणे.

अभ्यासग्रंथ : साहित्यरंग भाग 1, राघव पब्लिशर्स अँड डिस्ट्रीबुटर्स, नागपूर, 2020.

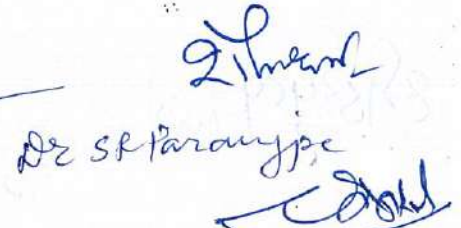
○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : 1 / सत्र : I
Title of the Course : भाषिक कौशल्ये - भाग 1
Course Code : MAR 102
Number of Credits : 02

6

Course outcome Description

		Cognitive level (Bloom's level)
CO 1	विद्यार्थ्यांची भाषिक कौशल्ये विकसित करणे.	1
CO 2	विद्यार्थ्यांना रोजगाराभिमुख बनविणे.	2
CO 3	मराठीची अभिवृद्धी विकसित करणे.	3
CO 4	भाषा व्यवहारासाठी आवश्यक ती लेखन, भाषण, वाचन ही कौशल्ये विकसित करणे.	4
CO 5	भाषिक कौशल्याचे विविध आविष्कार समजावून देणे.	5
CO 6	भाषिक कौशल्ये विकसित करणे.	6

घटक भाषिक कौशल्ये - भाग 1**तासिका**

1. अ. भाषिक कौशल्ये आणि व्यक्तिमत्त्व विकास, आ. संवाद कौशल्य 15
2. अ. भाषण आणि संभाषण कौशल्य, आ. लेखन कौशल्ये 15

अभ्यासग्रंथ : व्यावहारिक मराठी, ल. रा. नसिराबादकर, भाषाविकास संशोधन संस्था, कोल्हापूर, 2022 (प्रकरण 1 ते 4)
○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी साहित्य : वर्ष : प्रथम / सत्र : I

Title of the Course : मुद्रितशोधन : कौशल्य आणि व्यवसाय

Course Code : VSC - 101

Number of Credits : 02

Course outcome Description**Cognitive level
(Bloom's level)**

CO 1	विद्यार्थ्यांस मुद्रितशोधन ही संकल्पना समजून घेता/येतील.	1
CO 2	त्यांना मराठीचे लेखनविषयक नियम जावून घेता येतील.	2
CO 3	मराठी शब्दांच्या शुद्धलेखनाची वैशिष्ट्ये समजतील.	3
CO 4	मुद्रितशोधनातील तंत्र व खुणा लक्षात येतील.	4
CO 5	मुद्रितशोधन करण्याची प्रक्रिया समजून घेता येईल.	5
CO 6	मुद्रितशोधनाच्या विविध क्षेत्रांची माहिती जाणून घेतील.	6

घटक**तासिका**

1. मुद्रितशोधन : संकल्पना स्वरूप आणि इतिहास (वैश्विक आणि मराठी परीप्रेक्ष्य)
मुद्रितशोधन : मराठीचे लेखनविषयक नियम 15
2. मुद्रितशाधन : आवश्यक बाबी, मुद्रित शोधनाच्या खुणा, मुद्रितशोधनाचा नमुना 15

अभ्यासग्रंथ : 1. व्यावहारिक मराठी - ल. रा. नसिराबादकर, 2. मराठी शुद्धलेखन प्रदीप - मो. रा. वाळंबे
○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी साहित्य : वर्ष : प्रथम / सत्र : I

Title of the Course : भाषिक - वाङ्मयीन व्यक्तिमत्त्व विकास भाग 1

Course Code : SEC - 101

Number of Credits : 02

Course outcome Description**Cognitive level
(Bloom's level)**

CO 1	व्यक्तिमत्त्व ही संकल्पना विद्यार्थी समजून घेतील.	1
CO 2	त्यातले विविध घटक आणि वैशिष्ट्ये जाणून घेतील.	2

CO 3	व्यक्तिमत्त्वाचा भाषा, साहित्य व संस्कृतीशी असणारा अनुबंध लक्षात घेतील.	3
CO 4	मातृभाषा आणि व्यक्तिमत्त्व विकास यांचा संबंध समजून घेतील.	4
CO 5	व्यक्तिमत्त्वाच्या विकासाचा महत्त्वाचा घटक लक्षात घेतील.	5
CO 6	मातृभाषेतर भाषेचा व व्यक्तिमत्त्वाचा संबंध समजून घेतील.	6

घटक

तासिका

1. ● व्यक्तिमत्त्व : संकल्पना, घटक आणि वैशिष्ट्ये
● व्यक्तिमत्त्व आणि भाषा-साहित्य-संस्कृती : अनुबंध 15
2. ● मातृभाषा आणि व्यक्तिमत्त्व विकास ● मातृभाषेतर भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व विकास 15

अभ्यासग्रंथ : व्यावहारिक मराठी - ल. रा. नसिराबादकर

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी साहित्य : वर्ष : प्रथम / सत्र : I

Title of the Course : विदर्भाची लोकसंस्कृती आणि प्राचीन साहित्य-संस्कृती

Course Code : IKS - 101

Number of Credits : 02

Course outcome Description

Cognitive level
(Bloom's level)

CO 1	विदर्भाच्या लोकसंस्कृतीचा इतिहास विद्यार्थी जाणून घेतील.	1
CO 2	विदर्भाच्या लोकसंस्कृतीचे स्वरूप समजून घेतील.	2
CO 3	विदर्भाचे प्राचीन साहित्य व संस्कृती ह्यांचा इतिहास जाणून घेतील.	3
CO 4	वैदर्भीय लोककलांचे विविध प्रकार जाणून घेतील.	4
CO 5	वैदर्भीय लोककलांची सांस्कृतिक वैशिष्ट्ये समजून घेतील.	5
CO 6	वैदर्भीय लोककलांची प्रादेशिक वैशिष्ट्ये समजून घेतील.	6

घटक

तासिका

1. ● विदर्भाची लोकसंस्कृती : स्वरूप आणि इतिहास : आढावा
● विदर्भाची प्राचीन साहित्य-संस्कृती : स्वरूप व इतिहास : आढावा 15
2. ● वैदर्भीय लोककला : विविध प्रकार
● वैदर्भीय लोककला : प्रादेशिक व सांस्कृतिक वैशिष्ट्ये 15

संदर्भ ग्रंथ : 1. वन्हाडचा इतिहास -या. मा. काळे, 2. आधुनिक विदर्भाचा इतिहास - डॉ. वक्काणी.

3. विदर्भ का सांस्कृतिक इतिहास - डॉ. नथ्युलाल गुप्ता

○○○

8
जोष

Dr. R. R. Paranjpe

Dr. R. R. Paranjpe

Dr. R. R. Paranjpe

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : 1 / सत्र : II
 Title of the Course : मराठी आणि व्यावहारिक मराठी भाग 2 (साहित्यरंग भाग-1, सत्र 2)
 Course Code : MAR 103
 Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 मराठी भाषेच्या समृद्धीची जाणीव करून देणे.	1
CO 2 भाषेच्या व साहित्याच्या अभ्यासाद्वारे भारतीय संस्कृती आणि इतिहासाची ओळख करून देणे.	2
CO 3 विविध साहित्यप्रकारांची ओळख करून देणे.	3
CO 4 विद्यार्थ्यांची भाषिक कौशल्ये विकसित करणे व त्यांना रोजगाराभिमुख बनविणे.	4
CO 5 भाषेचे तसेच साहित्याचे आंकलन आणि जीवनव्यवहारात उपयोजन करण्यास प्रवृत्त करणे.	5
CO 6 नैतिक मूल्ये रूजविणे.	6

घटक मराठी आणि व्यावहारिक मराठी भाग 2 (साहित्यरंग भाग-1, सत्र 2) तासिका

1. गद्य विभाग : 15
  1. भारतीय लोकशाहीचे भवितव्य काय? - डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
  2. गाडगेबाबांनी शाळा दिली - सीमा साखरे
  3. अजातशत्रू अटलजी! - शरद पवार
  4. कृष्णविवर - जयंत नारळीकर
  5. विवेकवाद - नरेंद्र दाभोळकर
2. पद्य विभाग 15
  1. मृण्मयी - इंदिरा संत
  2. उषःकाल होता होता - सुरेश भट
  3. पुन्हा एकदा - यशवंत मनोहर
  4. मेंढरं - विठ्ठल वाघ
  5. आई! मारू नकोस गर्भात! - उषाकिरण आत्राम
3. व्यावहारिक मराठी : 15
  1. पत्रलेखन 2. सारांशलेखन
4. भाषिक कौशल्याधारित अभ्यासघटक : 15
  1. स्वपरिचय लिहिणे. 2. नोकरीसाठी अर्ज लिहिणे. 3. तक्रारपत्र तयार करणे.
  4. लेख, कथा इत्यादींचा सारांश लिहिणे.

अभ्यासग्रंथ : साहित्यरंग भाग 1, राघव पब्लिशर्स अँड डिस्ट्रीबुटर्स, नागपूर, 2020.

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : 1 / सत्र : II
 Title of the Course : भाषिक कौशल्ये - भाग 2
 Course Code : MAR 104
 Number of Credits : 02

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 विद्यार्थ्यांची भाषिक कौशल्ये विकसित करणे.	1
CO 2 विद्यार्थ्यांना रोजगाराभिमुख बनविणे.	2

इ.स. २०२०
 ११/०५/२०
 वाठवारी
 २१/०५/२०
 २१/०५/२०

CO 5	वाङ्मयीन लेखनाचे विविध आकृतिबंध समजून घेतील.	5
CO 6	स्फुटलेखन, ललितगद्य, व्यक्तिचित्र, चित्रपटसमीक्षा इ. जाणून घेतील.	6

घटक

तासिका

1. ● मुद्रित प्रसारमाध्यमे : स्वरूप, प्रकार आणि मराठी वृत्तपत्रांचा ऐतिहासिक आढावा.
● बातमीलेखन, वृत्तांतलेखन 15
2. ● स्तंभलेखन, मुलाखतलेखन व शोधमालिकालेखन
● मुद्रित माध्यमांतील वाङ्मयीन लेखनाचे विविध आकृतिबंध (स्फुटलेखन, ललितगद्य, व्यक्तिचित्र, चित्रपटसमीक्षा, पुस्तक-परीचय-परीक्षण) 15

अभ्यासग्रंथ : व्यावहारिक मराठी ल. रा. नसिराबादकर, संदर्भ : लेखनाचे विविध आकृतिबंध - चंद्रकांत भोंजाळ
○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी साहित्य : वर्ष : प्रथम / सत्र : II
Title of the Course : भाषिक-वाङ्मयीन व्यक्तिमत्त्व विकास भाग-2
Course Code : SEC - 102
Number of Credits : 02

Course outcome Description

Cognitive level
(Bloom's level)

CO 1	वाङ्मयीन अंगाने व्यक्तिमत्त्व विकासाचे स्वरूप समजून घेतील.	1
CO 2	विविध वाङ्मयीन कौशल्यांवरील प्रभुत्व लक्षात घेतील.	2
CO 3	भाषिक अंगाने व्यक्तिमत्त्व विकासाचे पैलू लक्षात घेतील.	3
CO 4	वाचिक अभिनय व अभिवाचनाची कौशल्ये जाणून घेतील.	4
CO 5	दृक्श्राव्य माध्यमासाठीची आवश्यक कौशल्य जाणून घेतील.	5
CO 6	बातमीवाचन, वृत्तनिवेदन, मुलाखत, चर्चा संयोजन ही कौशल्ये समजून घेतील.	6

घटक

तासिका

1. ● व्यक्तिमत्त्व विकास : वाङ्मयीन अंगाने (वाङ्मयीन कौशल्ये आणि प्रभुत्व)
● व्यक्तिमत्त्व विकास : भाषिक अंगाने (संभाषण कला, निवेदनकला आणि वक्तृत्व कला) 15
2. ● वाचिक अभिनय आणि अभिवाचनाची कौशल्ये
● दृक्श्राव्य माध्यमांसाठीची आवश्यक कौशल्ये (बातमीवाचन, वृत्तनिवेदन, मुलाखत, चर्चासंयोजन) 15

अभ्यासग्रंथ : व्यावहारिक मराठी - ल. रा. नसिराबादकर / संदर्भ : य. च. म. मु. विद्या. पुस्तिका.
○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी साहित्य : वर्ष : प्रथम / सत्र : II
Title of the Course : मराठी भाषाज्ञान आणि आकलन : भाग 1
Course Code : AEC - 101
Number of Credits : 02

Course outcome Description

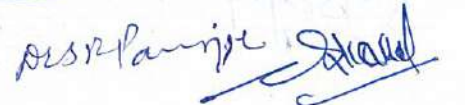
Cognitive level
(Bloom's level)

CO 1	आपली भाषा, लिपी व व्याकरण समजून घेतील.	1
CO 2	वर्णमाला, वर्णांचे प्रकार, वर्णांची उच्चारस्थाने याविषयी जाणून घेतील.	2
CO 3	मराठी अक्षरांची लेखनपद्धती आणि उच्चारपद्धती समजून घेतील.	3

11

CO 4	शब्दांची घडण, संधी, संधीचे प्रकार समजून घेतील.	4
CO 5	मराठीचे भाषा ज्ञान होईल.	5
CO 6	मराठी भाषेचे आकलन परिपूर्ण होण्यास मदत होईल.	6

घटक : मराठी भाषाज्ञान आणि आकलन : भाग 1

तासिका

1.	● आपली भाषा, लिपी व व्याकरण ● वर्णमाला, वर्णांचे प्रकार, वर्णांची उच्चारस्थाने	15
2.	● मराठी अक्षरांची लेखनपद्धती आणि उच्चारपद्धती ● शब्दांची घडण, संधी, संधीचे प्रकार	15

संदर्भ ग्रंथ : सुगम मराठी व्याकरण व लेखन - मो.रा. वाळंबे अक्षरबाग - कुसुमाग्रज.

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : 2 / सत्र : III
 Title of the Course : मराठी व व्यावहारिक मराठी भाग 3 (साहित्यरंग भाग 2, सत्र 3)
 Course Code : MAR 105
 Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 गद्यातील पाठ व लेखकांचे विचार समजून देणे.	1
CO 2 पाठातील महत्त्व विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	2
CO 3 पद्यातील कवींचे विचारांची ओळख करून देणे.	3
CO 4 पद्यातील भावार्थाचा अभ्यास समजून देणे.	4
CO 5 व्यावहारिक मराठी विषयक ओळख करून देणे.	5
CO 6 संगणकावर मराठी टंकलेखन क्रियेची ओळख करून देणे.	6

घटक मराठी व व्यावहारिक मराठी भाग 3

तासिका

1.	गद्य विभाग : पाठ 1 ते 5 (साहित्यरंग भाग 2, सत्र 3)	15
2.	पद्य विभाग : कविता 1 ते 5 (साहित्यरंग भाग 2, सत्र 3)	15
3.	व्यावहारिक मराठी : प्रकरण 1 व 2 (साहित्यरंग भाग 2, सत्र 3)	15
4.	● संगणकावर मराठी टंकलेखन क्रिया, ● विकिपिडियाचा वापर करण्याची प्रक्रिया, ● विविध समाज माध्यमांवरील मराठीचा वापर.	15

अभ्यासग्रंथ : साहित्यरंग भाग 2 (सत्र 3)

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : 2 / सत्र : III
 Title of the Course : मराठी व्याकरणाभ्यास भाग 1 (मो. रा. वाळंबे)
 Course Code : MAR 106
 Number of Credits : 02

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 मराठी व्याकरणाच्या अभ्यासाची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे.	1
CO 2 वर्ण विचाराविषयकची ओळख करून देणे.	2
CO 3 संधी, स्वरसंधी, व्यंजनसंधी, विसर्गसंधी समजून देणे.	3

12
 लोकशाही
 11/11/24
 21/11/24
 21/11/24

CO 4	शब्द विचार, नामे यांची ओळख करून देणे.	4
CO 5	लिंगविचाराचा अभ्यास विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	5
CO 6	वचनविचार विषयक समजून देणे.	6

घटक मराठी वाकरणाभ्यास भाग 1

तासिका

1.	अ. वर्णविचार 1 व वर्णविचार 2, आ. संधी, स्वरं संधी, व्यंजनसंधी, विसर्गसंधी.	15
2.	अ. शब्दविचार • नामे. आ. लिंगविचार • वचनविचार	15

अभ्यासग्रंथ : सुगम मराठी व्याकरण व लेखन, मो. रा. वाळंबे, नितीन प्रकाशन, पुणे, 2015. (प्रकरण - 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10 व 11)

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : 2 / सत्र : III
Title of the Course : मराठी व्याकरणाभ्यास भाग 1 (मो. रा. वाळंबे)
Course Code : MAR Minor 102
Number of Credits : 04

Course outcome Description

**Cognitive level
(Bloom's level)**

CO 1	मराठी व्याकरणाच्या अभ्यासाची ओळख करून देणे.	1
CO 2	वर्णविचार विषयक माहिती समजून देणे.	2
CO 3	संधी, स्वरसंधी, व्यंजनसंधी, विसर्गसंधी समजून देणे.	3
CO 4	शब्दविचाराविषय ओळख करून देणे.	4
CO 5	नामे विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	5
CO 6	लिंगविचार वचनविचार ओळख करून देणे.	6

घटक मराठी वाकरणाभ्यास भाग 1

तासिका

1.	वर्णविचार 1 व वर्णविचार 2	15
2.	संधी, स्वरसंधी, व्यंजनसंधी, विसर्गसंधी	15
3.	• शब्द विचार • नामे	15
4.	• लिंगविचार • वचन विचार	15

अभ्यासग्रंथ : सुगम मराठी व्याकरण, मो. रा. वाळंबे, नितीन प्रकाश, पुणे, 2015. (प्रकरण 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10 व 11)

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी साहित्य : वर्ष : 2 / सत्र : III
Title of the Course : दृक्श्राव्य माध्यमांसाठी लेखन-भाषण-वाचन कौशल्यविकास
Course Code : VSC - 103
Number of Credits : 02

Course outcome Description

**Cognitive level
(Bloom's level)**

CO 1	दृक्श्राव्य माध्यमांचे नेमके स्वरूप विद्यार्थी समजून घेतील.	1
CO 2	मराठीतील दृक्श्राव्य माध्यमांचा इतिहास समजून घेतील.	2
CO 3	आकाशवाणी संबंधित विविध कौशल्ये जाणून घेतील.	3
CO 4	भाषण, चर्चा, मुलाखत, नभोनाटिका, बातमीपत्रे यांचे स्वरूप समजून घेतील.	4

13

CO 5	दूरचित्रवाणी माध्यमातील कौशल्यांचे स्वरूप समजून घेतील.	5
CO 6	दूरचित्रवाणी माध्यमातील बातमीवाचन, मुलाखत इ. समजून घेतील.	6
घटक		तासिका

1. ● दृक्श्राव्य माध्यमे : संकल्पना, स्वरूप आणि मराठीतील दृक्श्राव्य माध्यमांचा इतिहास
● आकाशवाणी संबंधित विविध कौशल्ये (भाषण, चर्चा, मुलाखत, बातमीपत्रे, नभोनाटिका) 15
2. ● दूरचित्रवाणी : लेखन-वाचन-भाषण कौशल्यांचे स्वरूप
● दूरचित्रवाणी संबंधित विविध कौशल्ये (बातमीवाचन, मुलाखत, चर्चासंयोजन) 15

अभ्यासग्रंथ : व्यावहारिक मराठी - ल. रा. नसिराबादकर / संदर्भ : य.च.म.मु. विद्यापीठ पुस्तिका.

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी साहित्य : वर्ष : 2 / सत्र : III
Title of the Course : मराठी भाषाज्ञान आणि आकलन : भाग 2
Course Code : AEC - 102
Number of Credits : 02

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 मराठी भाषेतील शब्दसंपत्ती समजून घेतील.	1
CO 2 वाक्यसंश्लेषण क्रिया जाणून घेतील.	2
CO 3 वाक्यरूपांतर याविषयाची माहिती करून घेतील.	3
CO 4 वाक्प्रचार व म्हणी यांची माहिती मिळेल.	4
CO 5 विरामचिन्हे यांची जाण येईल.	5
CO 6 मराठी भाषेचे ज्ञान होईल.	6

घटक : मराठी भाषाज्ञान आणि आकलन : भाग 2

तासिका

1. ● आपल्या (मराठी) भाषेतील शब्दसंपत्ती : शब्दसिद्धी
● वाक्यसंश्लेषण (वाक्यांचे विभाग, प्रकार व संकलन) 15
2. ● वाक्यरूपांतर, ● वाक्प्रचार व म्हणी, ● विरामचिन्हे 15

संदर्भ ग्रंथ : सुगम मराठी व्याकरण व लेखन - मो.रा. वाळंबे, शब्दरत्न : संपादक वैशाली कार्लेकर.

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : 3 / सत्र : IV
Title of the Course : मराठी व व्याव. मराठी भाग 4 (साहित्यरंग भाग 2, सत्र 4)
Course Code : MAR 107
Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 गद्यातील पाठ व लेखकांचे विचार समजून देणे.	1
CO 2 गद्यातील महत्व विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	2
CO 3 पद्यातील भावार्थ समजून सांगणे.	3
CO 4 कवींचा परिचय करून देणे.	4
CO 5 व्यावहारिक मराठी विषयक ओळख करून देणे.	5
CO 6 संवाद, पटकथा, चित्रपटाचे समालोचन व समीक्षण संदर्भात ओळख करून देणे.	6

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]
11/01/24

14

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]
PR SR Parangpe

घटक	मराठी व व्यावहारिक मराठी भाग 4 (साहित्यरंग भाग 2, सत्र 4)	तासिका
1.	गद्य विभाग पाठ 1 ते 5	15
2.	पद्य विभाग कविता 1 ते 5	15
3.	व्यावहारिक मराठी प्रकरण 1 व 2	15
4.	भाषिक कौशल्याधारित घटक • संवाद अभिव्यक्ती लेखन • पटकथा वाचन • चित्रपटाचे समालोचन व समीक्षण.	15

अभ्यासग्रंथ : साहित्यरंग भाग 2 (सत्र 4)

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : 2 / सत्र : IV
Title of the Course : मराठी व व्याकरणाभ्यास भाग 2 (मो. रा. वाळंबे)
Course Code : MAR 108
Number of Credits : 02

	Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1	विभक्ती विचारांची ओळख करून देणे.	1
CO 2	सामान्य रूप समजवून देणे.	2
CO 3	सर्वनामे विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	3
CO 4	विशेषणे याविषयक ओळख करून देणे.	4
CO 5	क्रियापद विचार विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	5
CO 6	क्रियापदांचे अल्पप्रकार, आख्यातविचार याविषयक ओळख करून देणे.	6

घटक	मराठी व्याकरणाभ्यास भाग 2	तासिका
1.	अ. विभक्तिविचार • सामान्यरूप आ. सर्वनामे • विशेषणे	15
2.	अ. क्रियापद विचार, आ. क्रियापदांचे अन्यप्रकार, आख्यातविचार आख्याततविकार	15

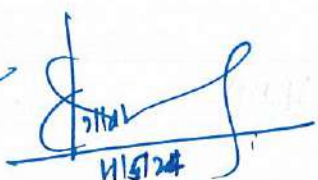
अभ्यासग्रंथ : सुगम मराठी व्याकरण व लेखन, मो. रा. वाळंबे, नितीन प्रकाशन, पुणे. (प्रकरण 12 ते 19)

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : 2 / सत्र : IV
Title of the Course : मराठी व व्याकरणाभ्यास भाग 2
Course Code : MAR Minor 103
Number of Credits : 04

	Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1	विभक्ति विचारांची ओळख करून देणे.	1
CO 2	सामान्यरूप, सर्वनामे, विशेषणे, समजून देणे.	2
CO 3	क्रियापद विचारांची ओळख करून देणे.	3
CO 4	क्रियापदांचे प्रकार आख्यात विचार समजून देणे.	4
CO 5	क्रियाविशेषण अव्यये, केवळ प्रयोगी अव्यये समजून देणे.	5
CO 6	शब्द योगी अव्यये, उभयान्वयी अव्ययोची ओळख करून देणे.	6

11/12/24

15

Desh Paranghi

घटक मराठी व्याकरणाभ्यास भाग 2

तासिका

1. • विभक्तिविचार • सामान्यरूप • सर्वनामे • विशेषणे 15
2. • क्रियापद विचार • क्रियापदांचे प्रकार, आख्यातविचार 15
3. • क्रियाविशेषण अव्यये • केवलप्रयोगी अव्यये
• शब्द योगी अव्यये • उभयान्वयी अव्यये 15
4. प्रयोगविचार 15

अभ्यासग्रंथ : सुगम मराठी व्याकरण व लेखन, मो. रा. वाळंबे (प्रकरण 12 ते 25)

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी साहित्य : वर्ष : 3 / सत्र : IV
Title of the Course : ग्रंथसंपादन, ग्रंथसिद्धी व ग्रंथप्रकाशन : एक अभ्यास
Course Code : SEC - 103
Number of Credits : 02

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 ग्रंथनिर्मितीच्या व्यवसायाचे स्वरूप विद्यार्थी जाणून घेतील.	1
CO 2 ग्रंथनिर्मितीची तंत्र व कला विद्यार्थी जाणून घेतील.	2
CO 3 ग्रंथसंपादन म्हणजे काय ह्याची माहिती करून घेतील.	3
CO 4 ग्रंथ प्रसिद्धी प्रक्रियेचे स्वरूप याची माहिती करून घेतील.	4
CO 5 ग्रंथप्रकाशनाचे विविध घटक समजून घेतील.	5
CO 6 ग्रंथप्रकाशन व ग्रंथविक्री ह्याची माहिती जाणून घेतील.	6

घटक

तासिका

1. • ग्रंथनिर्मिती : कला, तंत्र आणि व्यवसायाचे स्वरूप
• ग्रंथसंपादन : स्वरूप आणि विविध घटक 15
2. • ग्रंथसिद्धीप्रक्रिया : स्वरूप आणि विविध घटक (मुद्रणप्रत, टंकलेखन कार्य, मुद्रितशोधन)
• ग्रंथप्रकाशन : स्वरूप आणि विविध घटक (मुखपृष्ठनिर्मिती व छपाई, पुस्तक-मुद्रण प्रक्रिया,
ग्रंथप्रकाशन व ग्रंथविक्री) 15

अभ्यासग्रंथ :

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : तृतीय / सत्र : V
Title of the Course : मराठी व व्यावहारिक मराठी - भाग 5 (साहित्यरंग - भाग 3, सत्र 5)
Course Code : MAR 109
Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 मराठी साहित्याचा प्राचीन ते अर्वाचीन स्थूल परिचय समजून घेणे.	1
CO 2 अर्वाचीन गद्यतील प्रातिनिधिक कृतीचा परिचय करून घेणे.	2
CO 3 विनाबा भावे, वसंत वऱ्हाडपांडे, साधना आमटे, महेश एलकुंचवार व उर्पिला पवार या साहितिकांचा व त्यांच्या साहित्याचे आस्वाद आकलन करणे.	3
CO 4 मध्ययुगीन कवींच्या काव्याचे स्वरूप प्रातिनिधिक स्वरूपात समजून घेणे.	4

11/07/25

11/07/25

11/07/25

16

11/07/25

11/07/25

11/07/25

11/07/25

CO 5	संत नामदेव, वसंत वऱ्हाडपांडे, डहाके ग्रेस व सुधाकर गायधनी यांच्या प्राचीन व अर्वाचीन काव्याच्या परिचय करून घेणे.	5
CO 6	व्यावहारिक मराठीतील मुद्रित माध्यामांसाठी व दृक-श्राध्य माध्यमांसाठी लेखन प्रकाराची वैशिष्ट्ये जाणून घेणे.	6

घटक	मराठी व व्यावहारिक मराठी - 5	तासिका
1.	गद्यविभाग-प्रकरण 1 ते 3	15
2.	गद्य विभाग - प्रकरण 4 ते 5, पद्य विभाग - कविता 1	15
3.	पद्य विभाग : कविता 2 ते 5	15
4.	व्यावहारिक मराठी : प्रकरण 1 ते 20	15

अभ्यासग्रंथ : साहित्यरंग भाग 3 (सत्र 5) संपादक मंडळ, राघव पब्लिशर्स अँड डिस्ट्रीब्युटर्स, नागपूर.

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : 3 / सत्र : V
 Title of the Course : वाङ्मयीन लेखनकौशल्ये भाग 1
 Course Code : MAR 110
 Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 वाङ्मयीन लेखन कौशल्ये याविषयी जाणून घेतील.	1
CO 2 निबंध या प्रकाराविषयी माहिती होईल.	2
CO 3 कथा याप्रकाराविषयी माहिती होईल.	3
CO 4 स्फुटलेख व वृत्तलेखन याविषयी जाणून घेतील.	4
CO 5 ललितबंधाच्या विविध प्रकारांविषयी जाणून घेतील.	5
CO 6 विनोदी लेखनाविषयी माहिती करून घेतील.	6

घटक	वाङ्मयीन लेखनकौशल्ये भाग १	तासिका
1.	वाङ्मयीन लेखनकौशल्ये : संकल्पना व स्वरूप	15
2.	निबंध आणि कथा(लघुकथा)	15
3.	स्फुटलेखन आणि वृत्तलेखन	15
4.	ललितबंध (व्यक्तिचित्र, प्रवासलेख इ.) आणि विनोदी लेखन.	15

अभ्यासग्रंथ : व्यावहारिक मराठी ल. रा. नसिराबादकर, संदर्भ : लेखनाचे विविध आकृतिबंध - चंद्रकांत भोजाल.

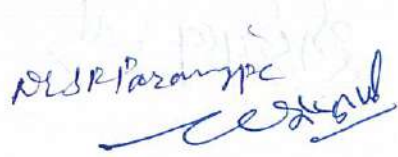
○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : 3 / सत्र : V
 Title of the Course : मराठीच्या बोलीभाषा (संपादक अरुण जाखडे)
 Course Code : MAR ME 101
 Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 मराठीच्या बोलीविषयक संकल्पना जाणून घेतील.	1
CO 2 बोलीविषयक स्वरूप व वैशिष्ट्ये जाणून घेतील.	2
CO 3 प्रमाण भाषा व बोली भाषा यांचा अनुबंध समजून घेतील.	3

17

CO 4	कोकणी व खानदेशी विषयक वैशिष्ट्ये जाणून घेतील.	4
CO 5	वन्हाडी व नागपुरी विषयक वैशिष्ट्ये जाणून घेतील.	5
CO 6	चंदगडी व झाडी विषयक वैशिष्ट्ये जाणून घेतील.	6

घटक मराठीच्या बोलीभाषा

तासिका

1.	● मराठी बोली : संकल्पना, स्वरूप व वैशिष्ट्ये ● प्रमाण व बोली : बंध-अनुबंध	15
2.	● मराठीच्या विविध बोली, ● कोकणी आणि खानदेशी	15
3.	● वन्हाडी आणि नागपुरी	15
4.	● चंदगडी ● झाडी	15

अभ्यासग्रंथ : मराठी बोलीभाषेचे सर्वेक्षण, संपादक अरुण जाखडे, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे.

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : तृतीय / सत्र : V

Title of the Course : मराठी भाषा उगम व विकास भाग 1

Course Code : MAR ME 102

Number of Credits : 04

Course outcome Description

**Cognitive level
(Bloom's level)**

CO 1	मराठी भाषेची उत्पत्ती व विकास समजून घेणे.	1
CO 2	मराठी भाषेचे स्वरूप जाणून घेणे.	2
CO 3	मराठी भाषेच्या कालिक अवस्था जाणून घेणे.	3
CO 4	प्रमाणभाषा व बोलीचा सहसंबंध तपासणे.	4
CO 5	मराठी भाषेतील विविध बोली भाषेचे आकलन करून घेणे.	5
CO 6	भाषेची विविध रूपे आणि व्यवहार जाणून घेणे.	6

घटक मराठी भाषा : उद्गम व विकास भाग 1

तासिका

1.	● भाषाशास्त्राची सामान्यतत्वे ● भाषेचा अभ्यास : पद्धती व शास्त्रे	15
2.	● मराठीची पूर्वपीठिका ● मराठी व इतर प्राकृतोद्भव व भाषा	15
3.	● मराठी भाषेची उत्पत्ती ● मराठीचे कालिक भेद	15
4.	● मराठीची वर्णप्रक्रिया ● मराठीचे प्रांतिक व इतर भेद	15

अभ्यासग्रंथ : मराठी भाषा : उगम व विकास, कृ.पा. कुळकर्णी.

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : 3 / सत्र : V

Title of the Course : वाङ्मयीन लेखन कौशल्ये भाग 1

Course Code : MAR Minor 104

Number of Credits : 04

Course outcome Description

**Cognitive level
(Bloom's level)**

CO 1	वाङ्मयीन लेखन कौशल्ये याविषयी जाणून घेतील.	1
CO 2	निबंध या प्रकाराविषयी माहिती होईल.	2
CO 3	कथा याप्रकाराविषयी माहिती होईल.	3

CO 4	स्फुटलेख व वृत्तलेखन याविषयी जाणून घेतील.	4
CO 5	ललितबंधाच्या विविध प्रकारांविषयी जाणून घेतील.	5
CO 6	विनोदी लेखनाविषयी माहिती करून घेतील.	6

घटक वाङ्मयीन लेखनकौशल्ये भाग १ तासिका

1.	वाङ्मयीन लेखनकौशल्ये : संकल्पना व स्वरूप	15
2.	निबंध आणि कथा(लघुकथा)	15
3.	स्फुटलेखन आणि वृत्तलेखन	15
4.	ललितबंध (व्यक्तिचित्र, प्रवासलेख इ.) आणि विनोदी लेखन.	15

अभ्यासग्रंथ : व्यावहारिक मराठी ल. रा. नसिराबादकर, संदर्भ : लेखनाचे विविध आकृतिबंध - चंद्रकांत भोंजाळ.
○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी साहित्य : वर्ष : 3 / सत्र : V

Title of the Course : पुस्तक परिचय, परीक्षण-समीक्षा-लेखन कौशल्ये

Course Code : VSC - 104

Number of Credits : 02

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 पुस्तकाची निर्मिती प्रक्रिया व प्रचार-प्रसार व्यवस्था समजून घेतील.	1
CO 2 ग्रंथ प्रकाशनाचे स्वरूप जाणून घेतील.	2
CO 3 ग्रंथ प्रकाशनाशी संबंधित विविध प्रसार साधनांची माहिती करून घेतील.	3
CO 4 ग्रंथ-परीक्षण व ग्रंथपरीचय म्हणजे काय हे समजून घेतील.	4
CO 5 ग्रंथ समीक्षा व ग्रंथपरीचय म्हणजे काय हे समजून घेतील.	5
CO 6 विविध प्रसारमाध्यमांतील ग्रंथ समीक्षेचे स्वरूप समजून घेतील.	6

घटक तासिका

1.	● पुस्तकनिर्मिती प्रक्रिया आणि प्रसार-प्रचार व्यवस्था : संकल्पना व स्वरूप ● ग्रंथ प्रकाशन-लोकार्पण आणि इतर प्रसार साधने	15
2.	● ग्रंथ-परीक्षण, ग्रंथ-परीचय, ग्रंथसमीक्षा : स्वरूप, वैशिष्ट्ये व लेखनकौशल्ये ● ग्रंथ-समीक्षा आणि विविध प्रसारमाध्यमे (दैनिक वृत्तपत्र, मासिके, नियतकालिके, विशेषांक, वार्षिकांक, दिवाळी अंक)	15

संदर्भ ग्रंथ : प्रकाशन, संपादन आणि लेखनकौशल्ये - डॉ. उज्ज्वला भोर.

○○○

[Handwritten signatures and dates]
11/5/24

19
[Handwritten signatures and dates]
20/5/24

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : तृतीय / सत्र : VI
 Title of the Course : मराठी व व्यावहारिक मराठी भाग 6 (साहित्य रंग भाग 3 सत्र 6)
 Course Code : MAR 111
 Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 मराठी साहित्याचा प्राचीन ते अर्वाचीन स्थूल परिचय समजून घेणे.	1
CO 2 अर्वाचीन वाङ्मय गद्यतील काही प्रातिनिधिक कृतींचा परिचय करून घेणे.	2
CO 3 गं.बा. सरदार, सुधीर रसाळ, मिरासदार, या साहित्यिकांचा व यांच्या साहित्याचे आस्वाद व आकलन करणे.	3
CO 4 पु. ल. देशपांडे, सतीश आळेकर यांचे गद्यवाङ्मय व संत एकनाथ व बालकवी यांचे काव्यस्वरूप समजून घेणे.	4
CO 5 तांबे, अनिल, ज्योती लांजेवार यांच्या अर्वाचीन काव्याचा परिचय करून घेणे.	5
CO 6 व्यावहारिक मराठीतील भाषांतर व अनुवाद व मराठी शुद्धलेखन आणि मुद्रित शोधन समजून घेणे.	6

घटक

घटक	तासिका
1. गद्य विभाग (प्रकरण 1, 2, 3)	15
2. गद्य विभाग (पाठ 4, 5) पद्य विभाग (कविता 1, 2)	15
3. पद्य विभाग (कविता 3, 4, 5)	15
4. व्यावहारिक मराठी (प्रकरण 1, 2)	15

अभ्यासग्रंथ : साहित्यरंग भाग 3 (सत्र 6)

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : 3 / सत्र : VI
 Title of the Course : वाङ्मयीन लेखनकौशल्ये भाग 2
 Course Code : MAR 112
 Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 वाङ्मयीन लेखन कौशल्य विषयक माहिती विद्यार्थी जाणून घेतील.	1
CO 2 बालवाङ्मय लेखन कौशल्य विषयक माहिती विद्यार्थी जाणून घेतील.	2
CO 3 विज्ञानविषयक माहितीवर लेखनाचे स्वरूप समजून घेतील.	3
CO 4 नाटिका, श्रुतिका माहितीवर लेखनाचे स्वरूप समजून घेतील.	4
CO 5 नभोनाट्य लेखनाचे स्वरूप समजून घेतील.	5
CO 6 भाषण संहिता व निवेदन संहिता लेखनाचे स्वरूप समजून घेतील.	6

घटक

घटक	तासिका
वाङ्मयीन लेखन कौशल्ये भाग 2	
1. बालवाङ्मय लेखन / संस्कारक्षम / प्रबोधनपर लेखन	15
2. विज्ञानविषयक माहितीपर लेखन	15
3. नाटिका / श्रुतिका / नभोभाट्य लेखन	15
4. भाषण संहिता / निवेदन संहिता लेखन	15

अभ्यासग्रंथ : लेखनाचे विविध आकृतिबंध, चंद्रकांत भोंजाळ, य.च.म.मु.वि. पुस्तिका.

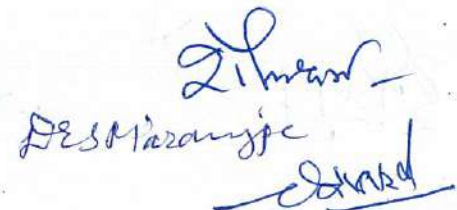
○○○

20

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : 3 / सत्र : VI
 Title of the Course : वऱ्हाडी बोली आणि साहित्य
 Course Code : MAR ME 101
 Number of Credits : 04

Course outcome Description

**Cognitive level
(Bloom's level)**

CO 1	वऱ्हाडी बोली : स्वरूप, उगम आणि विकास याविषयी जाणून घेतील.	1
CO 2	वऱ्हाडी बोलीच्या भाषाशास्त्रीय अभ्यासाची माहिती करुन घेतील.	2
CO 3	वऱ्हाडी बोली : ध्वनिविचार, रूपविचार, शब्द-वाक्यविचार याविषयी जाणून घेतील.	3
CO 4	स्वातंत्र्योत्तर वऱ्हाडी साहित्याचे आकलन होईल.	4
CO 5	विदर्भातील इतर बोलींची तुलनात्मक माहिती होईल.	5
CO 6	वऱ्हाडी बोली व साहित्य यांचा अनुबंध समजुन घेतील.	6

घटक : वऱ्हाडी बोली आणि साहित्य

तासिका

1.	वऱ्हाडी बोली : स्वरूप, उगम आणि विकास	15
2.	वऱ्हाडी बोली : भाषाशास्त्रीय अभ्यास, नागपुरी, झाडी या बोलींशी तुलना.	15
3.	वऱ्हाडी बोली : ध्वनिविचार, रूपविचार, शब्द-वाक्यविचार	15
4.	स्वातंत्र्योत्तर वऱ्हाडी साहित्य	15

अभ्यासग्रंथ : 1. भारतीय भाषांचे लोकसर्वेक्षण : महाराष्ट्र : संपादक अरुण जाखडे, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे.
 2. स्वातंत्र्योत्तर वऱ्हाडी साहित्य - डॉ. शोभा नाफडे.

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : तृतीय / सत्र : VI
 Title of the Course : मराठी भाषा : उद्गम व विकास : भाग 2
 Course Code : MAR ME 102
 Number of Credits : 04

Course outcome Description

**Cognitive level
(Bloom's level)**

CO 1	मराठी भाषेची उत्पत्ती विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	1
CO 2	मराठी भाषेचे विविध कालिक भेदाची ओळख करुन देणे.	2
CO 3	मराठी-भाषेचे प्रांतिक व इतर भेद समजून देणे.	3
CO 4	मराठी भाषेची वर्णप्रक्रिया विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	4
CO 5	मराठी भाषाविषयक माहिती जाणून घेतील.	5
CO 6	मराठी भाषेच्या उत्पत्तिविषयक ज्ञान समजून घेतील.	6

घटक मराठी भाषा : उद्गम व विकास : भाग 2

तासिका

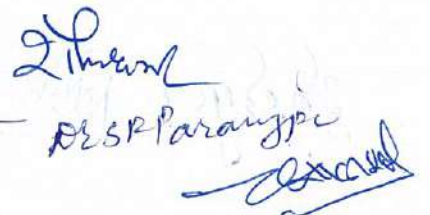
1.	मराठी भाषेची उत्पत्ती	15
2.	मराठी भाषेचे विविध कालिक भेद	15
3.	मराठी-भाषेचे प्रांतिक व इतर भेद	15
4.	मराठी भाषेची वर्णप्रक्रिया	15

अभ्यासग्रंथ : मराठी भाषा : उद्गम व विकास, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे.

○○○

 11/5/24

21

 DESR Parangip

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : 3 / सत्र : VI
 Title of the Course : वाङ्मयीन लेखनकौशल्ये भाग 2
 Course Code : MAR Minor 105
 Number of Credits : 04

Course outcome Description		Cognitive level (Bloom's level)
CO 1	वाङ्मयीन लेखन कौशल्य विषयक माहिती विद्यार्थी जाणून घेतील.	1
CO 2	बालवाङ्मय लेखन कौशल्य विषयक माहिती विद्यार्थी जाणून घेतील.	2
CO 3	विज्ञानविषयक माहितीवर लेखनाचे स्वरूप समजून घेतील.	3
CO 4	नाटिका, श्रुतिका माहितीवर लेखनाचे स्वरूप समजून घेतील.	4
CO 5	नभोनाट्य लेखनाचे स्वरूप समजून घेतील.	5
CO 6	भाषण संहिता व निवेदन संहिता लेखनाचे स्वरूप समजून घेतील.	6
घटक	वाङ्मयीन लेखन कौशल्ये भाग 2	तासिका
1.	बालवाङ्मय लेखन / संस्कारक्षम / प्रबोधनपर लेखन	15
2.	विज्ञानविषयक माहितीपर लेखन	15
3.	नाटिका / श्रुतिका / नभोभाट्य	15
4.	भाषण संहिता / निवेदन संहिता लेखन	15

अभ्यासग्रंथ : लेखनाचे विविध आकृतिबंध, चंद्रकांत भोंजाळ.
 ०००

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VII (Honours Degree)
 Title of the Course : अनुवाद आणि भाषांतर : भाग 1
 Course Code : MAR - 113
 Number of Credits : 04

Course outcome Description		Cognitive level (Bloom's level)
CO 1	भाषांतरमीमांसा : संकल्पना, व्याख्या व स्वरूप समजुण देणे.	1
CO 2	भाषांतर : संकल्पनेचा विकाताची ओळख करुन देणे.	2
CO 3	अनुवाद : शास्त्र की कला समजवून सांगणे.	3
CO 4	ललित साहित्यकृतीचे भाषांतर : प्रश्न व मर्यादा विद्यार्थ्यांस समजुण देणे.	4
CO 5	भारतीय ललित साहित्य : मराठी अनुवाद समजवून सांगणे.	5
CO 6	द. अल्केमिस्ट पाउलो काऊलो ओळख करुन देणे.	6
घटक	भाषांतर आणि अनुवाद : भाग 1	तासिका
1.	● भाषांतरमीमांसा : संकल्पना, व्याख्या व स्वरूप. ● भाषांतर : संकल्पनेचा विकास ● अनुवाद : शास्त्र की कला?	15
2.	● ललित साहित्यकृतीचे भाषांतर : प्रश्न व मर्यादा ● भारतीय ललित साहित्य : मराठी अनुवाद : आढावा विदेशी साहित्य : मराठी अनुवाद : आढावा.	15
3.	● वंशवृक्ष (कन्नड-भैरप्पा-मराठी अनुवाद उमा कुलकर्णी), मेहता पब्लिशिंग हाऊस, ● परजा (उडिया-गोचीनाथमोहंती-मराठी-सविता दामले) साहित्य अकादमी.	15
4.	● द. अल्केमिस्ट (पाऊलो काऊलो / मराठी-नितीन कोतापल्ले), पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे. ● अॅना कॅरेनिबा (लिओ टॉलस्टॉय/ मराठी स्मिता लिमये), रिया पब्लिकेशन्स, कोल्हापूर.	15

अभ्यासग्रंथ : भाषांतर मीमांसा, संपादक कल्याणकाळे, अंजली सोमण, चिन्मय प्रकाशन, पुणे.
 ०००

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]
 11/5/24

22

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VII (Honours Degree)
Title of the Course : मराठी शब्दज्ञान : एक अभ्यास
Course Code : MAR 114
Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 समानार्थी विरुद्धाची शब्द विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	1
CO 2 शब्दसमूहाबद्दल एक शब्द समजून देणे.	2
CO 3 एकाच शब्दाचे निरनिराळे अर्थ विद्यार्थ्यांना समजावून सांगणे.	3
CO 4 समूहदर्शक शब्द/ध्वनिदर्शक शब्दांची ओळख करून देणे.	4
CO 5 जोडीने येणारे शब्द विद्यार्थ्यांना समजवून सांगणे.	5
CO 6 अलंकारिक शब्द व शब्दांच्या जोडीतील फरक विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	6

घटक	मराठी शब्दज्ञान : एक अभ्यास	तासिका
1.	● समानार्थी शब्द ● विरुद्धार्थी शब्द	15
2.	● शब्दसमूहाबद्दल एक शब्द ● एकाच शब्दाचे निरनिराळे अर्थ	15
3.	● समूहदर्शक शब्द ● ध्वनिदर्शक शब्द	15
4.	● जोडीने येणारे शब्द ● अलंकारिक शब्द ● शब्दांच्या जोड्यातील फरक	15

अभ्यासग्रंथ : सुगम मराठी व्याकरण व लेखन : शब्दरत्न, संपादक वैशाली कार्लेकर, नितीन प्रकाशन, पुणे.

○○○

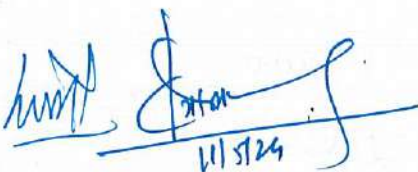
Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VII (Honours Degree)
Title of the Course : अलंकारशास्त्र : एक अभ्यास
Course Code : MAR 115
Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 अलंकार शास्त्राचा इतिहास विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	1
CO 2 अलंकारातील काव्यातील स्थान आणि कार्य यांची ओळख करून देणे.	2
CO 3 मराठीचे अलंकारशास्त्र समजवून सांगणे.	3
CO 4 अलंकाराचे वर्गीकरण, शब्दालंकार समजून देणे.	4
CO 5 अर्थालंकार : उपमा, अनन्वय, उपमेय, उत्प्रेक्षा संसंदेह, रूपक, अपन्हुती ओळख करून देणे.	5
CO 6 अर्थालंकार, श्लेष, समासोक्ती, निदर्शना, अतिशयोक्ती, दृष्टांत, व्यतिरेक इ. समजवून सांगणे.	6

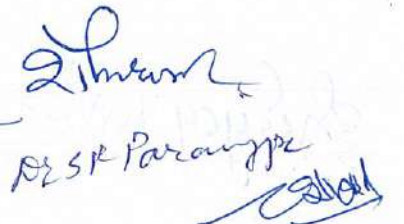

घटक	अलंकारशास्त्र : एक अभ्यास	तासिका
1.	● अलंकार शास्त्राचा इतिहास ● अलंकारांचे काव्यातील स्थान आणि कार्य ● अलंकारांच्या उत्पत्तीची मीमांसा	15
2.	● मराठीचे अलंकारशास्त्र ● अलंकारांचे वर्गीकरण ● शब्दालंकार	15
3.	● अर्थालंकार : उपमा, अनन्वय, उपमेयोपमा, उत्प्रेक्षा, संसंदेह, रूपक, अपन्हुती.	15
4.	● अर्थालंकार : श्लेष, समासोक्ती, निदर्शना, अप्रस्तुत प्रशंसा, अतिशयोक्ती, दृष्टांत, व्यतिरेक इ.	15

अभ्यासग्रंथ : काव्याची भूषणे, म. वा. धोंड, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे.

11/5/24

000
23

R. S. K. Paranjpe

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VII (Honours Degree)

Title of the Course : झाडीबोलीचा अभ्यास

Course Code : MAR ME 101

Number of Credits : 04

Course outcome Description

		Cognitive level (Bloom's level)
CO 1	झाडीबोली : भाषाशास्त्रीय अभ्यासाची ओळख करून देणे	1
CO 2	कुडाळी व झाडी : तौलनिक आलेख विद्यार्थ्यांना समजवून देणे.	2
CO 3	झाडी, नागपुरी, वन्हाडी : यांची ओळख करून देणे.	3
CO 4	झाडी बोली : काही वैशिष्ट्ये विद्यार्थ्यांना समजवून देणे.	4
CO 5	झाडी गद्याचा इंग्रजी अवतार समजवून देणे.	5
CO 6	झाडी बोलीचे ऐश्वर्य विद्यार्थ्यांना पटवून सांगणे.	6

घटक झाडीबोलीचा अभ्यास

		तासिका
1.	● झाडीबोली : भाषाशास्त्रीय अभ्यास ● कुडाळी व झाडी : तौलनिक आलेख	15
2.	● झाडी, नागपुरी व वन्हाडी : नावे ● झाडीबोली : काही वैशिष्ट्ये	15
3.	● झाडी व अन्यभाषा : परस्पर देवाण घेवाण ● झाडी गद्याचा इंग्रजी अवतार	15
4.	● झाडी बोलीचे ऐश्वर्य ● विवेक सिंधूतील झाडी शब्द	15

अभ्यासग्रंथ : भाषिक भ्रमंती, डॉ. हरिश्चंद्र बोरकर, (काही निवडक प्रकरणे), तारा प्रकाशन, साकोली, 2008.

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VII (Honours Degree)

Title of the Course : मराठी भाषेचे अध्यापन : भाग 1

Course Code : MAR ME 102

Number of Credits : 04

Course outcome Description

		Cognitive level (Bloom's level)
CO 1	भाषेची व्यवस्था आणि भाषाशिक्षण याची ओळख करून देणे.	1
CO 2	प्राथमिक स्तरावरील स्वभाव शिक्षण विद्यार्थ्यांना समजवून सांगणे.	2
CO 3	लिखित भाषेचे वर्चस्वाची ओळख करून देणे.	3
CO 4	भाषेची अध्यापन पद्धती विद्यार्थ्यांनी समजवून सांगणे.	4
CO 5	भाषाविकास व भाषिक व्यवस्थेची ओळख करून देणे.	5
CO 6	माध्यमिक स्तर : स्वभाषेचा अध्यापनाची ओळख करून देणे.	6

घटक मराठी भाषेचे अध्यापन. भाग 1

		तासिका
1.	● भाषेची व्यवस्था आणि भाषाशिक्षण ● प्राथमिक स्तरावरील स्वभावशिक्षण	15
2.	● लिखित भाषेचे वर्चस्व ● भाषेची अध्यापन पद्धती	15
3.	● भाषणविकास व भाषिक व्यवस्था ● प्राथमिक शाळा : स्वभाषेचे अध्यापन	15
4.	● माध्यमिक स्तर : स्वभाषेचे अध्यापन ● उच्चशिक्षण संस्था : स्वभाषेचे अध्यापन	15

अभ्यासग्रंथ : मराठी भाषा : व्यवस्था आणि अध्यापन, डॉ. चं. द. इंदुपुरकर, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे (प्रकरण 13)

○○○

24

वकाश

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VII (Honours Degree)
 Title of the Course : संशोधन पद्धती
 Course Code : MAR R.M.
 Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 संशोधनाची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी समजवून देणे.	1
CO 2 साहित्यक्षेत्रीय संशोधन : व्याप्ती व मर्यादेची ओळख करून देणे.	2
CO 3 संशोधन प्रक्रियेची ओळख करून देणे.	3
CO 4 शोधक्रियेचे अंतरंग विद्यार्थ्यांना समजवून देणे.	4
CO 5 शोध प्रबंधाचा लेखन बंधविषयी ओळख करून देणे.	5
CO 6 शोध व्यवहारासाठीच्या सूचनांची ओळख करून देणे.	6

घटक संशोधन पद्धती

तासिका

1. ● संशोधन : ऐतिहासिक पार्श्वभूमी ● वैज्ञानिक व सामाजिक शास्त्रांचा क्षेत्रातील संशोधन. 15
2. ● साहित्यक्षेत्रीय संशोधन : व्याप्ती व मर्यादा ● संशोधन प्रक्रिया 15
3. ● शोधक्रियेचे अंतरंग ● विद्यापीठीय संशोधन इतर वैशिष्ट्ये 15
4. ● शोध प्रबंधाचा लेखन-बंध ● शोध व्यवहारासाठी सूचना ● संक्षिप्त रूपे. 15

अभ्यासग्रंथ : संशोधन पद्धती, प्रक्रिया, अंतरंग, डॉ. दु. का. संत, पुणे विद्यार्थी गृह प्रकाशन, पुणे. 1988.

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VIII (Honours Degree)
 Title of the Course : भाषांतर आणि अनुवाद : भाग 2
 Course Code : MAR 116
 Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 नाटकाच्या भाषांतरातील समस्या समजवून देणे.	1
CO 2 ललितेतर वाङ्मयाच्या अनुवादाची ओळख करून देणे.	2
CO 3 आनंदमठ (बांगला-बंकिमचंद्र चटोपाध्याय मराठी-मृणालिनी गडकरी) ओळख करून देणे.	3
CO 4 अनुवाद आणि समस्या विषयक ओळख करून देणे.	4
CO 5 आधे अधुरे (हिंदी-मोहन राकेश / मराठी / विजय तेंडुलकर विद्यार्थ्यांना समजवून सांगणे.	5
CO 6 द ओल्ड मॅन अँड द सी : (इंग्लिश-अर्नेस्ट हेमिंग्वे मराठी - पु.ल. देशपांडे) विद्यार्थ्यांना समजवून देणे.	6

घटक भाषांतर आणि अनुवाद : भाग 2

तासिका

1. ● नाटकाच्या भाषांतरातील समस्या ● अनुवाद : एक व्यवसाय व व्यवहार 15
2. ● ललितेतर वाङ्मयाचा अनुवाद ● अनुवाद आणि समीक्षा 15
3. ● आनंदमठ (बांगला-बंकिमचंद्र चटोपाध्याय/मराठी-मृणालिनी गडकरी), स्वानंदी प्रकाशन, पुणे.
● गाइड (इंग्लिश-आर.के. नारायण/मराठी उल्का राऊत) रोहन प्रकाशन, पुणे. 15
4. ● आधे अधुरे (हिंदी-मोहन राकेश / मराठी विजय तेंडुलकर) ● द ओल्ड मॅन अँड द सी.
(इंग्लिश-अर्नेस्ट हेमिंग्वे/मराठी पु.ल. देशपांडे - एका कोळियाने, देशमुख आणि कंपनी, पुणे. 15

अभ्यासग्रंथ : भाषांतर मीमांसा, संपादक कल्याण काळे, अंजली सोमण चिन्मय प्रकाशन पुणे.

○○○

11/5/24

25

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VIII (Honours Degree)
 Title of the Course : प्रसारमाध्यमे आणि मराठी
 Course Code : MAR 117
 Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 प्रसारमाध्यममे व जनसंवादी संकल्पना व स्वरूप समजून घेणे.	1
CO 2 प्रसारमाध्यमांच्या प्राचीन कालखंडांचा आढावा घेणे.	2
CO 3 प्रसारमाध्यमे आणि साहित्यव्यवहार यांचा अनुबंध पाहणे.	3
CO 4 प्रसारमाध्यमांचा समाजावर होणारा परिणाम व त्याची प्रभावशीलता अभ्यासणे.	4
CO 5 विविध प्रसारमाध्यमांचा आढावा घेणे.	5
CO 6 माहिती तंत्रज्ञानाची आधुनिक साधने भाषाकौशल्य आणि साहित्यकौशल्य समजून घेणे.	6

घटक प्रसार माध्यमे आणि मराठी

तासिका

1. प्रसारमाध्यमे व जनसंवादमाध्यमे : संकल्पना व स्वरूप
  - पारंपरिक प्रसारमाध्यमांचे स्वरूप प्राचीन कालखंड
  - आधुनिक प्रसारमाध्यमे व संवाद कौशल्य.
2. प्रसारमाध्यमे आणि साहित्यव्यवहार : सहसंबंध प्राचीन ते अर्वाचीन मराठी साहित्य
  - मुद्रित प्रसारमाध्यमे आणि मराठी साहित्य वृत्तपत्रे, नियकालिके मासिके.
3. दृक - श्राव्य प्रसारमाध्यमे : नभोवाणी, दूरचित्रवाणी, चित्रपट, संगणक, मोबाईल (भ्रमणयंत्र), इंटरनेट इ. ● दृक-श्राव्य माध्यमे आणि मराठी साहित्याभ्यास: अनुबंध
4. माहिती तंत्रज्ञानाची अत्याधुनिक साधने : भाषाकौशल्ये आणि साहित्यकौशल्ये
  - मुद्रित व दृक श्राव्य माध्यमांसाठी वृत्ते, वृत्तांत आणि वृत्तलेख ● दृक - श्राव्य माध्यमांसाठी संहिता लेखनाचे स्वरूप : चित्रपट, मालिका, संगीतिका, नाटिका मुलाखती इत्यादी.

अभ्यासग्रंथ : व्यावहारिक मराठी - ल. रा. नसिराबादकर

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VIII (Honours Degree)
 Title of the Course : छंदशास्त्र : एक अभ्यास
 Course Code : MAR 118
 Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 छंदत्व आणि छंदशास्त्र यांची ओळख करुण देणे.	1
CO 2 लय, मात्रा आणि ताला समजवून सांगणे.	2
CO 3 वृत्ताविचार अक्षरविचार गणविचार व मात्राविचार विद्यार्थ्यांना समजवून सांगणे.	3
CO 4 गण, यती आणि वृत्तांचे वर्गीकरणाची ओळख करुण देणे.	4
CO 5 वृत्तप्रकार : अक्षरगणवृत्ते यांची ओळख करुण देणे.	5
CO 6 जातिप्रकार : भृंगावर्तनी आणि पद्मावर्तनी जाती/ मात्रावृत्ते समजून सांगणे.	6

घटक छंदशास्त्र : एक अभ्यास

तासिका

1. ● छंदत्व आणि छंदशास्त्र ● लय, मात्रा आणि ताल
  - आवर्तनी व अनावर्तनी पञ्च प्रकार ● पद्य आणि सूर यांचे नाते.

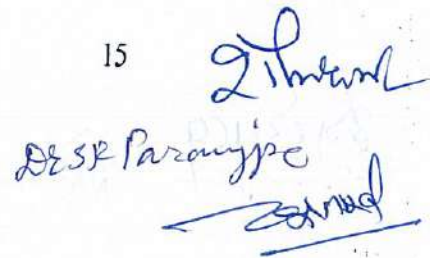
15

26
वेवसाय

2. ● वृत्तविचार ● अक्षरविचार, गणविचार व मात्राविचार
● गण, यती आणि वृत्तांचे वर्गीकरण. 15
3. ● वृत्तप्रकार : अक्षरगणवृत्ते ● त्र्यक्षरी गणांची आवर्तनी व अनावर्तनी समवृत्ते
● जातिमागावत विचार : जातींची संख्या व जातींची वर्गवारी. 15
4. ● जातिप्रकार : भृंगावर्तनी आणि पद्मावर्तनी जाती/मात्रावृत्ते
● छंदविचार आणि छंदप्रकार : प्राचीन छंद, अर्वाचीन छंद 15

अभ्यासग्रंथ : छंदशास्त्र संगीत, बाबुराव जोशी, अजब पुस्तकालय, कोल्हापूर, 1980.

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : 4 / सत्र : VIII (Honours Degree)
Title of the Course : संस्कृत आणि प्राकृत भाषा : अनुबंध
Course Code : MAR ME 101
Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 भाषा : व्याकरण आणि इतिहासाची ओळख करून देणे.	1
CO 2 वेद व पाणिनी : आधुनिक दृष्टिकोण समजून देणे.	2
CO 3 संस्कृतभाषेचा विकासक्रम लौकिक व्यवहारातील संस्कृत भाषेची ओळख करून देणे.	3
CO 4 संस्कृत आणि प्राकृत : भाषिक संबंधाची ओळख करून देणे.	4
CO 5 संस्कृत आणि प्राकृत : सामाजिक संबंध समजून देणे.	5
CO 6 संस्कृत व प्राकृत अनुबंधाचा शोध लक्षात येणे.	6

घटक

तासिका

1. ● भाषा : व्याकरण आणि इतिहास, ● वेद व पाणिनी : आधुनिक दृष्टिकोण 15
2. संस्कृत भाषेचा विकासक्रम लौकिक व्यवहारातील संस्कृत भाषा 15
3. संस्कृत आणि प्राकृत : भाषिक संबंध 15
4. संस्कृत आणि प्राकृत : सामाजिक संबंध 15

अभ्यासग्रंथ : संस्कृत आणि प्राकृत भाषा, डॉ. माधव मुरलीधर देशपांडे, शुभदा सारस्वत प्रकाशन, पुणे, 1995.

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VIII (Honours Degree)
Title of the Course : मराठी भाषेचे अध्यापन : भाग 2
Course Code : MAR ME 102
Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 परभाषा म्हणून मराठीचे अध्यापन: आवश्यक व स्वरूप समजावून देणे.	1
CO 2 परभाषाशिक्षण आणि स्वभाषाव्यत्यय समजावून सांगणे.	2
CO 3 वैधर्म्यलक्ष्यी अभ्यास विद्यार्थ्यांना समजावून सांगणे.	3
CO 4 स्वनव्यवस्था विद्यार्थ्यांना समजावून सांगणे.	4
CO 5 रूप व्यवस्था विषयक ओळख करून देणे.	5
CO 6 परभाषा मराठी : अभ्यासक्रम, पद्धती व मूल्यमापन समजावून सांगणे.	6

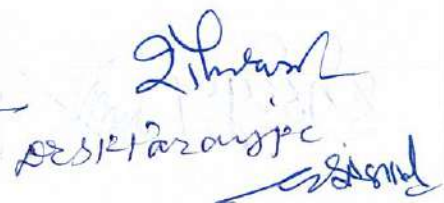

11/5/24

27

घटक मराठी भाषेचे अध्यापन : भाग 2

	तासिका
1. परभाषा म्हणून मराठीचे अध्यापन : आवश्यकता व स्वरूप	15
2. परभाषाशिक्षण आणि स्वभाषाव्यत्यय	15
3. वैधर्म्यलक्ष्यी अभ्यास : स्वनव्यवस्था, रूप व्यवस्था व वाक्यव्यवस्था	15
4. परभाषा मराठी : अभ्यासक्रम, पद्धती व मूल्यमापन	15

अभ्यासग्रंथ : मराठी भाषा : व्यवस्था आणि अध्यापन, डॉ. चं. द. इंदोपुरकर, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे (प्रकरण 14)

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VII (RESEARCH DEGREE)
Title of the Course : देवनागरी लिपीचा अभ्यास : भाग 1
Course Code : MAR 113
Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 प्राचीन भारतीय लेखनकला : संकल्पना, स्वरूप आणि उगम विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	1
CO 2 भारतातील प्राचीन लिप्या : उगम आणि विकासाची ओळख करून देणे.	2
CO 3 ब्राह्मणी आणि खरोष्टी लिप्या बदलची ओळख करून देणे.	3
CO 4 भारतातील इतर लिप्यांचा इतिहास (देवनागरी, मोडी अशोक) समजून देणे.	4
CO 5 भारतीय आकड्यांचा उगम समजून देणे.	5
CO 6 भारतीय आकड्यांचा विकास बदलची ओळख करून देणे.	6

घटक देवनागरी लिपीचा अभ्यास : भाग 1

	तासिका
1. प्राचीन भारतीय लेखनकला : संकल्पना, स्वरूप आणि उगम (प्रकरण पहिले)	15
2. भारतातील प्राचीन लिप्या : उगम आणि विकास : ब्राह्मणी आणि खरोष्टी (प्रकरण दुसरे ते तिसरे)	15
3. भारतातील इतर लिप्यांचा इतिहास : देवनागरी, मोडी, अशोक (प्रकरण चवथे)	15
4. भारतीय आकड्यांचा उद्गम आणि विकास (प्रकरण पाचवे)	15

अभ्यासग्रंथ : देवनागरी मुद्राक्षरलेखन कला (खंड पहिला) - बापूराव नाईक, महा. राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, 1982.

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VII (Research Degree)
Title of the Course : मराठीचे उच्चारशास्त्र : एक अभ्यास
Course Code : MAR - 114
Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 वर्णमाला विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	1
CO 2 वर्णांचे प्रकार, स्वरांचे प्रकार, व्यंजनाचे प्रकारांची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे.	2
CO 3 मराठीची वर्णमाला आणि वर्णांचे प्रकार विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	3
CO 4 महाप्राणाविषयक स्पष्टीकरण करून देणे.	4
CO 5 वर्णांची उच्चार सस्थाने विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	5
CO 6 'अ' चे उच्चार, इतर स्वरांचे उच्चार विद्यार्थ्यांना समजून सांगणे.	6

11/01/24

28
लेखना

22/01/24

घटक	मराठीचे उच्चारशास्त्र : एक अभ्यास	तासिका
1.	● वर्णमाला ● वर्णांचे प्रकार ● स्वरांचे प्रकार ● व्यंजनांचे प्रकार	15
2.	● मराठीची वर्णमाला आणि वर्णांचे प्रकार ● महाप्राणविषयक स्पष्टीकरण ● क्ष व ज्ञ यांच्या विषयी स्पष्टीकरण	15
3.	● वर्णांची उच्चा सस्थाने ● मराठीतील स्वरांची उच्चारपद्धती	15
4.	● 'अ'चे उच्चार ● इतर स्वरांचे उच्चार ● अनुस्वाराचे उच्चार ● विसर्गाचा उच्चार	15

अभ्यासग्रंथ : सुगम मराठी व्याकरण व लेखन, मो. रा. वाळंबे, नितीन प्रकाशन, पुणे. सुधारित आवृत्ती 2015
(प्रकरणे 3, 4 व 5)

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VII (Research Degree)
Title of the Course : नागपुरी बोलीचा अभ्यास
Course Code : MAR ME 101
Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 नागपुरी बोली : स्वरूप आणि आघात विचार विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	1
CO 2 नागपुरी बोली : ध्वनिविचारांची ओळख करून देणे.	2
CO 3 नागपुरी बोली : रूपविचार, शब्दविचार व वाक्यरचना समजून देणे.	3
CO 4 नागपुरी बोली : शब्दविचारांची ओळख करून देणे.	4
CO 5 नागपुरी बोली : अन्यभाषा संपर्क विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे.	5
CO 6 नागपुरी बोलीचे भाषिक नमुने विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	6

घटक	नागपुरी बोलीचा अभ्यास	तासिका
1.	नागपुरी बोली : स्वरूप आणि आघात विचार	15
2.	नागपुरी बोली : ध्वनिविचार	15
3.	नागपुरी बोली : रूपविचार, शब्दविचार व वाक्यरचना	15
4.	नागपुरी बोली : अन्यभाषा संपर्क व नागपुरी बोलीचे भाषिक नमुने.	15

अभ्यासग्रंथ : नागपुरी बोली : भाषाशास्त्रीय अभ्यास, डॉ. वसंत वऱ्हाडपांडे.

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VII (Research Degree)
Title of the Course : आंतरजाल आणि विविध सामाजमाध्यमे
Course Code : MAR ME 102
Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 संगणक व आंतरजाल (इंटरनेट) : संकल्पना उगम आणि विकास ओळख करून देणे.	1
CO 2 समाज माध्यमे (शालेय मिडीया) : संकल्पना व स्वरूप समजून देणे.	2
CO 3 गुगल व मराठीभाषा विषयक ओळख करून देणे.	3
CO 4 फेसबुक आणि मराठी भाषाविषयक ओळख करू देणे.	4
CO 5 वॉट्सअप आणि मराठी भाषा विषयक ओळख करून देणे.	5
CO 6 वेवसाईट, ट्रिवटर, ब्लॉग व मराठी भाषा विषयक समजून देणे.	6

11/5/24

29

घटक आंतरजाल आणि विविध समाजमाध्यमे

	तासिका
1. संगणक व आंतरजाल (इंटरनेट) : संकल्पना, उगम आणि विकास	15
2. समाजमाध्यमे (शोशल मिडीया) : संकल्पना व स्वरूप	15
3. गुगल, फेसबुक, वॉट्सअप आणि मराठी भाषा	15
4. वेबसाईट, ट्विटर, ब्लॉग व मराठी भाषा	15

अभ्यासग्रंथ : फेसबुक, अतुल कहाते, मनोविकास प्रकाशन, पुणे, 2012.
गुगल अतुल कहाते, मनोविकास प्रकाशन, पुणे, 2012.
○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VII (Research Degree)
Title of the Course : संशोधन पद्धती
Course Code : Minor R.M.
Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 संशोधनाची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी समजवून देणे.	1
CO 2 साहित्यक्षेत्रीय संशोधन : व्याप्ती व मर्यादा ओळख करून देणे.	2
CO 3 संशोधन प्रक्रियेची ओळख करून देणे.	3
CO 4 शोधक्रियेचे अंतरंग विद्यार्थ्यांना समजवून देणे.	4
CO 5 शोध प्रबंधाचा लेखन बंधविषयी ओळख करून देणे.	5
CO 6 शोध व्यवहारासाठीच्या सूचनाची ओळख करून देणे.	6

घटक संशोधन पद्धती

	तासिका
1. ● संशोधन : ऐतिहासिक पार्श्वभूमी ● वैज्ञानिक व सामाजिक शास्त्रांचा क्षेत्रातील संशोधन.	15
2. ● साहित्यक्षेत्रीय संशोधन : व्याप्ती व मर्यादा ● संशोधन प्रक्रिया	15
3. ● शोधक्रियेचे अंतरंग ● विद्यापीठीय संशोधन विविध इतर व वैशिष्ट्ये	15
4. ● शोध प्रबंधाचा लेखन-बंध ● शोध व्यवहारासाठी सूचना ● संक्षिप्त रूपे.	15

अभ्यासग्रंथ : संशोधन पद्धती, प्रक्रिया, अंतरंग, डॉ. टु. का. संत, पुणे विद्यार्थी गृह प्रकाशन, पुणे. 1988.
○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VIII (Research Degree)
Title of the Course : देवनागरी लिपीचा अभ्यास : भाग 2
Course Code : MAR 115
Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 देवनागरी लिपी : संकल्पना व स्वरूप याची ओळख करून देणे.	1
CO 2 देवनागरीची लेखनकला समजून देणे.	2
CO 3 भारतीय लिप्या समजून सांगणे.	3
CO 4 मुद्राक्षरलेखन कलेची प्रगती समजून देणे.	4
CO 5 देवनागरी मुद्राक्षर लेखन कलेची प्रगती समजून सांगणे.	5
CO 6 देवनागरी लिपीचे महत्त्व लक्षात येणे.	6

इ.स.स.स.स.स.

11/5/24

30

विवेक

P. K. K.

2/1/2024

DR. S. K. K.

2/1/2024

घटक देवनागरी लिपीचा अभ्यास : भाग 2

तासिका

1. देवनागरी लिपी : संकल्पना व स्वरूप (प्रकरण सहावे) 15
2. देवनागरीची लेखनकला (प्रकरण सातवे) 15
3. भारतीय लिप्या : मुद्राक्षरलेखन कलेची प्रगती (प्रकरणे आठवे व नववे) 15
4. देवनागरी मुद्राक्षरकलेची प्रगती (प्रकरण दहावे व अकरावे) 15

अभ्यासग्रंथ : देवनागरी मुद्राक्षरलेखनकला (खंड पहिला), बापूराव नाईक, महा. राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, 1922.

०००

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VIII (Research Degree)

Title of the Course : चित्रपट आणि मालिका : लेखनकौशल्ये

Course Code : MAR: 116

Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 चित्रपट : कथा आणि पटकथा : स्वरूप व वैशिष्ट्ये या विषयक ओळख करून देणे.	1
CO 2 टि.व्ही. मालिका व वेबसिरीज : कथा आणि पटकथा स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये समजून देणे.	2
CO 3 चित्रपट : संवादलेखन, दृश्यलेखन व संपादन स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये समजून देणे.	3
CO 4 चित्रपट : संवादलेखन विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	4
CO 5 मालिका : संवादलेखन विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	5
CO 6 मालिका : दृश्यलेखन व संपादन : स्वरूप आणि वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे.	6

घटक चित्रपट आणि मालिका : लेखनकौशल्ये

तासिका

1. चित्रपट : कथा आणि पटकथा : स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये 15
2. टि.व्ही मालिका व वेबसिरीज : कथा आणि पटकथा : स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये 15
3. चित्रपट : संवादलेखन, दृश्यलेखन व संपादन : स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये 15
4. मालिका : संवादलेखन, दृश्यलेखन व संपादन : स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये 15

संदर्भ ग्रंथ : व्यावहारिक मराठी - नसिराबादकर/ मराठी साहित्य आणि चित्रपट - डॉ. प्रवीण महाजन

०००

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VIII (Research Degree)

Title of the Course : मंचीय निवेदनाची लेखन - भाषण कौशल्ये

Course Code : MAR ME 101

Number of Credits : 04

Course outcome Description	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 मंचीय निवेदन व सूत्रसंचान: संकल्पना व स्वरूप विद्यार्थ्यांना समजून देणे.	1
CO 2 मंत्रीय निवेदन : विविध प्रकाराची ओळख (वाङ्मयीन, शैक्षणिक, सांस्कृतिक इ.) करून देणे.	2
CO 3 मंचीय निवेदन : वाचन, भाषण या विषयक ओळख करून देणे.	3
CO 4 मंचीय निवेदन : संहिता लेखन कौशल्याची ओळख करून देणे.	4
CO 5 मंचीय निवेदन : स्वरूप व घटक समजून देणे.	5
CO 6 निवेदन व सूत्रसंचालन : व्यक्तिमत्वाचे गुण, आवश्यक कलाकौशल्ये, बहुश्रुतेता आणि ज्ञान समजून देणे.	6

31

घटक मंचीय निवेदनाची लेखन - भाषण - कौशल्ये

	तासिका
1. मंचीय निवेदन व सत्रसंचालन : संकल्पना व स्वरूप	15
2. मंचीय निवेदन : विविध प्रकार (वाङ्मयीन, शैक्षणिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, राजकीय इ. कार्यक्रम)	15
3. मंचीय निवेदन : वाचन, भाषण व संहिता लेखन कौशल्ये : स्वरूप आणि घटक	15
4. निवेदन व सूत्रसंचालन : व्यक्तिमत्त्वाचे गुण, आवश्यक कलाकौशल्ये, बहुश्रुतता आणि ज्ञान.	15

अभ्यासग्रंथ : व्यावहारिक मराठी - नसिराबादकर

○○○

Name of Programme : बी.ए. मराठी भाषा : वर्ष : चतुर्थ / सत्र : VIII (Research Degree)
Title of the Course : डबिंग (पार्श्व-संवादांतर) : कलातंत्राचा अभ्यास
Course Code : MAR ME 102
Number of Credits : 04

Course outcome Description

	Cognitive level (Bloom's level)
CO 1 डबिंग : तंत्र प्रकार आणि कलाप्रकार : संकल्पना आणि स्वरूप विषयक माहिती देणे.	1
CO 2 डबिंग तंत्र : वैश्विक आणि भारतीय इतिहासाची ओळख करून देणे.	2
CO 3 डबिंग कला व तंत्र आणि मराठी भाषा यांची ओळख करून देणे.	3
CO 4 डबिंग (पार्श्व- संवादांतर) : अनुवाद, भाषांतर घटकाचा विचार मराठीच्या संदर्भात समजून देणे.	4
CO 5 डबिंग (पार्श्व-संवादांतर) : संहिता लेखन, उच्चारण ओळख करून देणे.	5
CO 6 डबिंग (पार्श्व-संवादांतर) संवादफेक इ. घटकांचा विचार मराठीच्या संदर्भात ओळख करून देणे.	6

घटक डबिंग (पार्श्व संवादांतर) : कलातंत्राचा अभ्यास

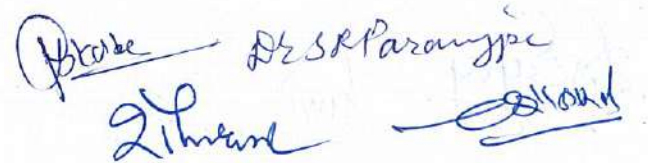
	तासिका
1. डबिंग : तंत्र प्रकार आणि कलाप्रकार : संकल्पना आणि स्वरूप	15
2. डबिंग तंत्र : वैश्विक आणि भारतीय इतिहास	15
3. डबिंग कला व तंत्र आणि मराठी भाषा	15
4. डबिंग (पार्श्व-संवादांतर) : अनुवाद, भाषांतर, संहिता लेखन, उच्चारण, संवादफेक इ. घटकांचा विचार मराठीच्या संदर्भात.	15

संदर्भग्रंथ : आंतरजालावरील माहितीच्या वेबसाईट्स.

○○○

32

B.A. मराठी साहित्य (चार वर्षीय अभ्यासक्रम)

प्रश्नपत्रिकेचा आराखडा

गणविभाजन : सत्र I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII (Honours / Research)

For Major / Minor Subject

प्रत्येक लेखी सत्रांत परीक्षा - 80 गुण (4 Credit)

प्रत्येक सत्रातील अंतर्गत मूल्यमापन - 20 गुण

प्रत्येक सत्रातील प्रश्नपत्रिकेचे एकूण गुण 100 (4 Credit)

प्रत्येक लेखी सत्रांत परीक्षा - 40 गुण (2 Credit)

अंतर्गत मूल्यमापन - 10 गुण

प्रत्येक सत्रातील प्रश्नपत्रिकेचे एकूण गुण - 50 (2 Credit)

For Skill Based Subject

VSC, SEC, IKS, AEC (2 Credit)

लेखी परीक्षा - 20 गुण

Activity - 20 गुण

Internal - 10 गुण

प्रत्येक सत्रातील प्रश्नपत्रिकेचे एकूण गुण 50 (2 Credit)

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

1. अभ्यासक्रमातील निर्धारित चारही घटकांवर अथवा दोन घटकांवर प्रश्नपत्रिकेमध्ये प्रश्न राहतील व काही प्रश्नपत्रिका चार श्रेयांकांच्या (Credit) तर काही दोन श्रेयांकांच्या (Credit) राहतील.
2. 4 Credit च्या प्रत्येक प्रश्नपत्रिकेमध्ये प्रत्येकी 16 गुणांचे 5 प्रश्न राहतील.
3. 2 Credit च्या Major/Minor विषयांच्या प्रश्नपत्रिकेमध्ये प्रत्येकी 8 गुणांचे 5 प्रश्न राहतील.
4. 2 Credit च्या Skill Based Subject लेखी प्रश्नपत्रिका 10 गुणांचे 2 प्रश्न राहतील.
5. चार घटकांवर चार प्रश्न अंतर्गत पर्यायांसह राहतील.
6. पाचवा प्रश्न अनिवार्य असून त्यात प्रत्येक घटकावर 2 गुणांचा एक प्रश्न, असे एकूण 8 प्रश्न MCQ (बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ) स्वरूपांचे राहतील. (4 Credit साठी)
7. पाचवा प्रश्न अनिवार्य असून त्यात प्रत्येक घटकांवर 2-2 गुणांचे 2 प्रश्न असे एकूण 4 प्रश्न MCQ (बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ) स्वरूपांचे राहतील. (2 Credit Major/Minor Subject साठी)
8. 4 Credit ची प्रश्नपत्रिका (80 गुणांची) सोडविण्याचा अवधी 3 तासांचा व 2 Credit ची Major/Minor ची प्रश्नपत्रिका (40 गुणांची) सोडविण्याचा अवधी 2 तासांचा राहिल. 2 Credit च्या Skill Based प्रश्नपत्रिकेचा (20 गुणांची) अवधी 1 तासाचा राहिल.

०००

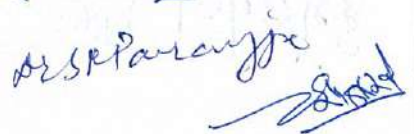

33

अंतर्गत मूल्यमापन

बी.ए. : मराठी साहित्य

20 गुण : कृती विभाजन (4 Credit)

1 गृहपाठ	-	5 गुण
2 मुलाखत / सर्वेक्षण	-	5 गुण
3 गटचर्चा / परिसंवाद	-	5 गुण
4 मौखिकी	-	5 गुण

एकूण

20 गुण

10 गुण : कृतीविभाजन (2 Credits/Major/Minor Subject)

1 गृहपाठ	-	5 गुण
2 मौखिकी	-	5 गुण

एकूण

10 गुण

Skill Subject कृतीविभाजन (VSC, SEC, IKS, AEC etc.)

20 गुण - Activity : लघुप्रकल्प (Project on Subject)

10 गुण - अंतर्गत मूल्यमापन : गृहपाठ+मौखिकी.

प्रश्नपत्रिका आराखडा

4 Credit (एकूण गुण 80) (Major & Minor Subject)

प्रश्न 1	: 8 गुणांच्या 2 प्रश्नांचा एक गट पर्यायासह. (गट अ किंवा गट ब)	घटक 1 वर	(8 x 2 = 16)
प्रश्न 2	: 8 गुणांच्या 2 प्रश्नांचा एक गट पर्यायासह. (गट अ किंवा गट ब)	घटक 2 वर	(8 x 2 = 16)
प्रश्न 3	: 4-4 गुणांच्या चार लघुत्तरी प्रश्नांचा गट पर्यायांसह	घटक 3 वर	(4 x 4 = 16)
प्रश्न 4	: 4-4 गुणांच्या चार लघुत्तरी प्रश्नांचा गट पर्यायांसह	घटक 4 वर	(4 x 4 = 16)
प्रश्न 5	: 2-2 गुणांचे आठ प्रश्न MCQ (वस्तुनिष्ठ पर्यायी) स्वरूपाचे. (प्रत्येक घटकांवर 2 प्रश्न)		(2 x 8 = 16)

2 Credit (एकूण गुण 40) (Major & Minor Subject)

प्रश्न 1	: 8 गुणांचा एक प्रश्न पर्यायासह.	घटक 1 वर
प्रश्न 2	: 8 गुणांचा एक प्रश्न पर्यायासह.	घटक 2 वर
प्रश्न 3	: 4 गुणांच्या 2 प्रश्नांचा एक गट पर्यायासह. (गट अ किंवा ब.)	घटक 1 वर
प्रश्न 4	: 4 गुणांच्या 2 प्रश्नांचा एक गट पर्यायासह. (गट अ किंवा ब.)	घटक 2 वर
प्रश्न 5	: 2-2 गुणांचे 4 प्रश्न MCQ (बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ) स्वरूपाचे. अनिवार्य. (प्रत्येक घटकांवर 2 प्रश्न) (2 x 4 = 8)	

2 Credit (एकूण 20 गुण) (Skill Based Subject)

प्रश्न 1	: 5 गुणांचे दोन प्रश्न पर्यायांसह (गट अ किंवा गट ब)	घटक 1 वर
प्रश्न 2	: 5 गुणांचे दोन प्रश्न पर्यायांसह (गट अ किंवा गट ब)	घटक 2 वर

34
विवेक
Dr. S. P. Sarangi
21/11/24

B.A. मराठी भाषा (चार वर्षीय अभ्यासक्रम)
प्रशिक्षण कार्य किंवा क्षेत्र प्रकल्प (4 Credit / 2 Credit)
(On Job Training OR Internship / Apprenticeship / Field Project)

- प्रशिक्षण कार्याचे स्वरूप :** विद्यार्थ्यांना 4 Credit चे प्रशिक्षण कार्य पूर्ण करण्यासाठी एखाद्या मान्यताप्राप्त संस्थेत किमान 4 सप्ताह (4 Week) व कमाल 6 सप्ताह (6 Week) प्रत्यक्ष कार्यक्षेत्री जाऊन काम केल्याचे उपस्थिती व कार्य प्रमाणपत्र आवश्यक राहिल.
- प्रशिक्षण कार्यक्षेत्र :** परिसरातील वा शहरातील/गावातील वा महाविद्यालयाशी संलग्न जिल्ह्यातील मान्यताप्राप्त वा शासकीय ग्रंथालये, वाचनालये, वृत्तपत्रांच्या कचेऱ्या, जिल्हास्तरावरील वृत्तपत्रांची केंद्रे, वाहिन्यांची कार्यालये, दूरदर्शन, आकाशवाणी केंद्रे, महाविद्यालयांची ग्रंथालये (स्वतःचे महाविद्यालय सोडून) यापैकी कुठल्याही कार्यक्षेत्रावर जाऊन प्रशिक्षणकार्य पूर्ण करावे.
- सत्र संपण्यापूर्वीच हे प्रशिक्षण कार्य पूर्ण करणे अनिवार्य राहिल.
- क्षेत्रप्रकल्प (Field Project) :** आपल्या 'मराठी भाषा' या विषयांतर्गत कुठलाही एक क्षेत्रप्रकल्प तयार करून तो लिखित व मुद्रित स्वरूपात (किमान 50 व कमाल 100 पृष्ठे) (4 Credit) किमान 25 पृ. व कमाल 50 पृष्ठे (2 Credit) विभागात सादर करणे अनिवार्य राहिल. या प्रकल्पाच्या मूल्यांकनानंतर विद्यार्थ्यांस 4/2 Credit प्रदान केले जातील.

बी.ए. सत्र VII व VIII

शोधप्रकल्प - सत्र VII (Research) (4 Credit)

शोधप्रकल्प - सत्र VIII (Research) (8 Credit)

शोधप्रकल्प अभ्यासक्षेत्र : प्रत्येक विद्यार्थ्यांस बी.ए. मराठी भाषा (Research Degree) च्या चतुर्थ वर्षात एक संशोधन प्रकल्प करणे अनिवार्य आहे. हा प्रकल्प 'मराठी भाषा' या विषय परिघातील कुठल्याही विषयावर सादर करता येईल. हे प्रोजेक्टवर्क किमान 50 ते कमाल 100 मुद्रित पृष्ठांचे राहिल.

शोधप्रकल्प सत्र VII (4 Credit) : या संशोधनकार्याचा पहिला टप्पा सत्र VII मध्ये पूर्ण करून त्या विषयीचा प्रगती अहवाल आपल्या विभागाकडे सादर करावा लागेल. या मध्ये संदर्भ साहित्याचे अवलोकन आणि वाचन, शोध प्रकल्पाचा संपूर्ण आराखडा, प्रकरणांची सविस्तर रचना, आधार ग्रंथांची सुची, संदर्भ ग्रंथांची सूची, मार्गदर्शकाचा सकारात्मक कार्याविषयक अभिप्राय, विभाग प्रमुखांचा सादर करावा लागेल. तिसऱ्या सत्राच्या प्रगती अहवालावर आधारित प्रमाणपत्र विभागातून प्राप्त होईल. त्यानुसार विद्यार्थ्यांस 4 Credits प्रदान करण्याची शिफारस करण्यात येईल.

शोधप्रकल्प - सत्र VIII (8 Credit)

विद्यार्थ्यांनी आपली लिखित व मुद्रित 50 ते 100 पृष्ठांचा शोध प्रकल्प विभागाला सत्र संपण्यापूर्वी सादर करावयाचा आहे.

या शोध प्रकल्पाचा मूल्यांकनानंतर विद्यार्थ्यांस 8 Credits प्रदान केले जातील.

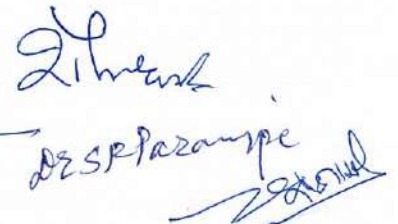
०००

35

विवेक

Bhaskar

B.A. मराठी साहित्य (चार वर्षीय अभ्यासक्रम)

संक्षेपांचे स्पष्टीकरण

OE	= Open Elective Course	OE	= खुले/ मुक्त ऐच्छिक अभ्यासक्रम
VSC	= Vocational Skill Courses	VSC	= व्यावसायिक कौशल्यकेंद्री अभ्यासक्रम
SEC	= Skill Enhancement Courses	SEC	= कौशल्य - विकास अभ्यासक्रम
AEC	= Ability Enhancement Course	AEC	= क्षमता - विकास अभ्यासक्रम
IKS	= Indian Knowledge System Course	IKS	= भारतीय ज्ञानप्रणाली अभ्यासक्रम
VEC	= Value Education Course	VEC	= मूल्यशिक्षण अभ्यासक्रम
CC	= Co-Curricular Course	CC	= सह-शैक्षणिक अभ्यासक्रम
FP	= Feild Project	FP	= क्षेत्र - प्रकल्प
OJT	= On Job Training	OJT	= कार्यातर्गत प्रशिक्षण
CEP	= Community Engagement Project	CEP	= सामाजिक बांधिलकी प्रधान/युक्त प्रकल्प
RP	= Research Project	RP	= शोध प्रकल्प.

०००

11/5/24
जोगवाडे
इ.ग.स.स.स.

2/1/24